

2023

Arabako Hiri Hondakinak Prebenitzeko eta Kudeatzeko 2030 Planaren urteko jarraipena

Seguimiento anual del Plan de Prevención y Gestión de Residuos Urbanos Álava 2030

araba álava
foru aldundia diputación foral

Edukien aurkibidea

1. Hitzaurrea	1
2. Helburu estrategikoak	2
2.1. Gobernamendu ona	4
2.2. Hondakinen hierarkia	7
2.3. Jasangarritasuna	21
3. Ekintzen garapena	26
3.1. Ekintzen aurrerapena	29
3.2. Lan-arloak	32
4. Ingurumen-ondorioak.....	43
5. PRU2030-aren betetze maila.....	47

1. Hitzaurrea

Dokumentu hau **Arabako hiri-hondakinak prebenitzeko eta kudeatzeko plana, 2017-2030 (PRU2030)**-aren urteko jarraipen-txostena da. Azaroaren 21eko 20/2018 Foru Arauak onartutako plana da, eta PRU2030-ak barne hartzen dituen Urteko jarraipena eta Lau urteko ebaluazioa egiteko prozedurei erantzuten die.

PRU2030-ak 27. ekimenean ezartzen duenaren arabera, Planaren jarraipenak urteko aldizkakotasuna izango du, Hiri-hondakin inbentarioaren datuak argitaratu ondoren. Arabako Foru Aldundiak (AFA) lideratu eta sustatzen du ekimen hori, erantzunkidetasun gisa parte hartzen duten Arabako gainerako erakundeekin batera. Erakunde horiek, batez ere, Arabako Lurralde Historikoko (ALH) kuadrillak eta udaletxeak dira.

Jarraipena hiru mailatan burutuko da:

- Helburu estrategikoak betetzea
- Ekintzen garapen-maila
- Planaren ingurumen-ondorioen ebaluazioa

PRU2030-ak hamar **Helburu estrategiko** (HE) zehazten ditu, hiru jarduketa-esparrutan antolatuta: Gobernamendu ona, Hondakin hierarkia eta Jasangarritasuna. Helburu estrategiko horiek Planaren bilakaera baloratzeko adierazle kuantitatiboak dituzte esleituta, eta horietako gehienak Arabako Hiri-hondakin inbentariotik ateratzen dira.

PRU2030-ean 80 banakako ekintza zehazten dira, hainbat jarduketa-ildo dituzten hiru ekintza-programatan jasota. Jarduketa-ildo horiei esker, planaren ekintzak egitura daitezke, aurrez zehaztutako Helburu estrategikoak bete ahal izateko. **Ekintzen garapenaren** analisiari esker, Planaren aurrerapen-maila neur daiteke, modu kuantitatiboan zein kualitatiboan.

Azkenik, **Ingurumen-ondorioek** ingurumenean egon daitezkeen ondorio negatibo handiak prebenitu, murriztu eta, ahal den heinean, konpentsatzeko planaren aplikazioan aurreikusitako neurrien adierazleak taldekatzen dira, klima-aldaketan duten eragina murrizteko eta aldaketa horri egokitzeko neurriak barne.

PRU2030-aren 3. eranskinean jarraipen-adierazle guztiak aurki daitezke: **Jarraipen- eta ebaluazio-adierazleen laburpena (2018/12/14aren 144. ALHAOren 214/258. orrialdeak).**

2. Helburu estrategikoak

Arabako hiri-hondakinak prebenitzeko eta kudeatzeko planak (2030) edo PRU2030-ak zenbait Helburu Estrategiko (HE) ezartzen ditu interes handiko hiru arlotan: Gobernamendu ona, Hondakinen hierarkia eta Jasangarritasuna. Honako taula honetan, Helburu estrategikoak laburtzen dira, aipatutako tipologia bakoitzaren barruan.

Gobernamendu ona	01.HE. Gobernu ona. Zerbitzuaren efizientzia eta kalitatea
Hondakinen hierarkia	02.HE. Prebentzioa (kuantitatiboa)
	03.HE. Prebentzioa (kualitatiboa)
	03.HE. Prebentzioa (kualitatiboa)
	04.HE. Berrerabiltzeko prestakuntza
	05.HE. Birziklatzea
	06.HE. Beste balorizazio mota bat
	07.HE. Ezabapen segurua
Jasangarritasuna	08.HE. Jasangarritasun ekonomikoa
	09.HE. Ingurumen-jasangarritasuna
	10.HE. Gizarte-jasangarritasuna

1. taula PRU2030-aren helburu estrategikoak.

Planaren ekintzen menpeko Helburuekin lotutako adierazleen balorazioa 2019. urtean hasten da, Plana 2018aren azaroan onartu zelako. Bere aldetik, Hondakinen hierarkiarekin lotutako adierazle kuantitatiboen abiapuntua 2010. urtea da, Plana idatzi zen unean indarrean zegoen Hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzko legearen erreferentzia-urtea delako.

Hondakinen hierarkiarekin lotutako adierazleak kalkulatzeko informazioa Arabako Hiri-hondakinen inbentarioaren bidez lortu dira. **Adierazle horietako batzuk kalkulatzeko, analisi-aldi bakoitzeko hondakinen zehazketak erabili dira.** Une honetan, 2011, 2017 eta 2023ko zehazketak dauzkagu. Adierazle bakoitzaren datu-seriea aztertuz gero, erreferentzia-zehazketaren aldaketari bakarri dagozkion tartek aurki ditzakegu. Zehazketak bi urtean behin egiten dira, **10. ekintzan** zehazten den modura. **Biurteko zehazketek** zehazketa-aldaketen eragina murriztuko du, datu-serie homogeenagoak edukitzea ahalbidetuz.

2023an egindako PRU2030-aren lehen berrikuspenaren ondoren, helburu estrategiko batzuk aldatu egin ziren, indarrean zegoen legedi berriari egokitzeko, hau da, Ekonomia zirkularerako hondakin eta lurzoru kutsatuei buruzko apirilaren 8ko 7/2022 Legeari eta Ontziei eta ontzi-hondakinei buruzko abenduaren 27ko 1055/2022 Errege Dekretuari.

PRU2030-eko helburuetan egindako aldaketei dagokienez, lehenik eta behin, bi murrizketa-helburu gehitu dira: 2025erako eta 2010arekin alderatuta sortutako hondakinen % 13a (pisan)

murriztea eta 2030erako % 15a gutxitzea. Hala ere, helburu horiek ez dira PRU2030-ak 2030erako eta 2016arekin alderatuta barne hartzen duen sortutako hondakinak % 15a murriztearen helburua bezain anbiziotsuak. 2010era estrapolatuta, PRU2030-aren helburuak sortutako hondakinen % 23a hartzen du barne, 7/2022 Legeak eskatzen duen % 15arekin konparatuta.

Bigarrenik, PRU2030-an 2030erako ezarritako sortutako hondakinen % 5a (pisan) berrerabiltzeko prestakuntzarako bideratzeko helburua 2025era aurreratu da. Hortaz, 2030erako % 10a (pisan) horretarako bideratzeko helburu berria sortu da. Hasierako helburuaren aurrerapen horrek eta helburu berriaren sorkuntzak ez dute inola ere Planean berrerabilera sustatzeko zehaztutako neurrien gaineko ekintzetan aldaketarik eragingo; izan ere, eragindako ekintzak honako hauek izango dira: 64, 65, 66, 67 eta 68.

Azkenik, hondakinen bilketa- eta kudeaketa-zerbitzuengatikoko kostuen % 100a estaltzeko helburua ere aurreratuko da 2030etik 2025era. Berrerabiltzeko prestakuntzarako helburuarekin gertatzen den moduan, ez ditu PRU2030-ak barne hartzen dituen 5. eta 6. ekintzak aldatuko. Ekintza horiek ekonomia- eta finantza-eredu bateratu eta homoginoa ezartzea dute xede, baita lurraldean fiskalitate-eredu bateratu berria sortzea ere.

2.1. Gobernamentu ona

01.HE. Gobernu ona. Zerbitzuaren efizientzia eta kalitatea

Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
GOBERNAMENDU ONA			
01.HE. Gobernu ona. Zerbitzuaren efizientzia eta kalitatea	ALHn hiri hondakinak kudeatzeko ereduaren koordinazioa eta integrazioa hobetzea, horrek zerbitzuaren efizientiaren eta kalitatearen hobekuntzan duen eraginarekin.	Koordinazio eta integrazio adierazlea. Eren hiri hondakinak kudeatzeko eredu ALHn eraginkortasunez koordinatuta eta integratuta duten biztanle zerbitzatuen ehunekoa, ALHko biztanle guztietatik.	Altako kudeaketaren (tratamendua) % 85eko koordinazio eta integrazioa 2020an. Altako kudeaketaren % 100eko koordinazio eta integrazioa 2030an.
		Efizientiaren hobekuntzaren adierazlea. Hiri hondakinak kudeatzeko sistemaren gastua murriztea ALHn (€ per capita/urteko eta €/t/urteko)	Urteko per capita gastuaren murrizketa iraunkorra, 2020az geroztik. (Planaren inbertsioen eta gastuen ondorioz, 2020 arte guztizko gastua igo eta ondoren murriztuko delakoan)
		Zerbitzuaren kalitateko hobekuntzaren adierazlea. Zerbitzatutako biztanleetatik jasotako hiri hondakinak kudeatzeko zerbitzuaren kalitateari dagokionez gogobetetze maila altua dutenen ehunekoa	>% 80ko gogobetetze ehunekoa (hiri hondakinaren ekobarometroa erabiliz kalkulatuta -ikus 14. ekintza-). Adierazle horren jarraipen maiztasuna ekobarometroa egitekoarekin bat etorriko da.

2. taula Gobernu onari eta zerbitzuaren efizientzia eta kalitateari buruzko helburu estrategikoa.

Deskribapena

ALHn hiri-hondakinak kudeatzeko ereduaren koordinazioa eta integrazioa hobetzea, horrek zerbitzuaren efizientiaren eta kalitatearen hobekuntzan duen eraginarekin.

Koordinazio- eta integrazio-adierazlea

Hiri-hondakinak kudeatzeko eredu ALHn eraginkortasunez koordinatuta eta integratuta duten biztanle zerbitzatuen ehunekoa, ALHko biztanle guztietatik.

1. ekintza Gobernamentu-eredu berria eta integratua: hori lortzeko lan egiten jarraitzen ari garen arren, oraindik ez da eredu gauzatu. Beraz, eredu honek ez du ekintza honen adierazleari erantzuna emango dion biztanleria integratuko baliorik barne hartzen.

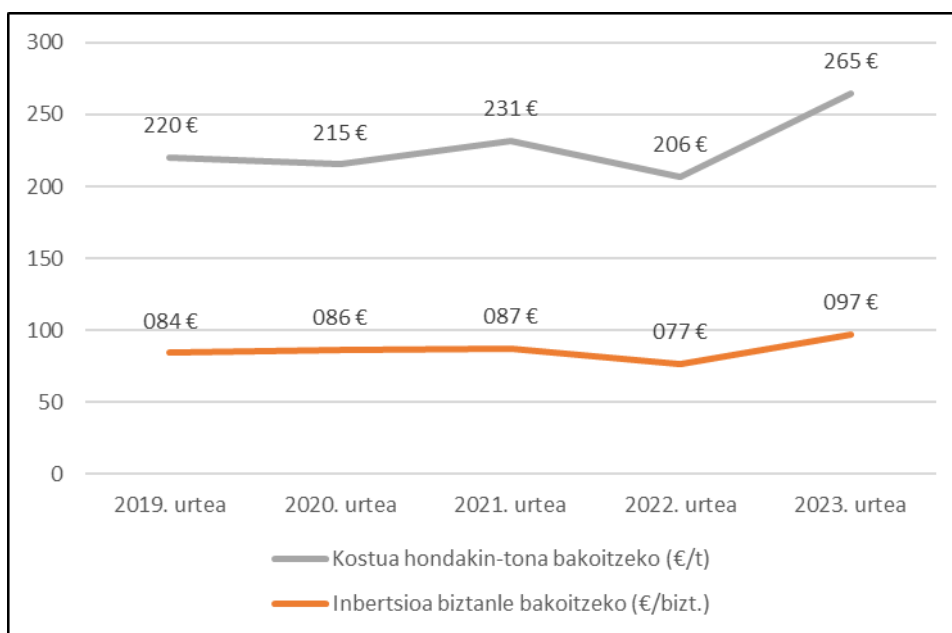

Efizientziaren hobekuntzaren adierazlea

Hiri-hondakinak kudeatzeko sistemaren gastuaren murrizketa ALHn (€ per capita/urte eta €/t/urte).

	Urtea: 2018	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Kostua hondakin tona bakoitzeko (€/t)		220,36	215,17	231,4	206,3	264,6
Inbertsioa biztanleko (€/bizt.)		84,16	86,27	87,2	76,75	96,69

3. taula Hondakin kudeaketa-sistemaren gastua.

1. grafikoa Hondakin kudeaketa-sistemaren gastua.

Adierazle honek Planaren lehen urteetatik 2020ra arte egindako inbertsio eta gastuen ondoriozko gastuaren areagotzea adierazten zuen. Dena den, Planaren egikaritzea atzeratu denez, areagotze hori ondorengo urteetan nabarmendu zen, 1. grafikoan ikus daitekeen moduan.

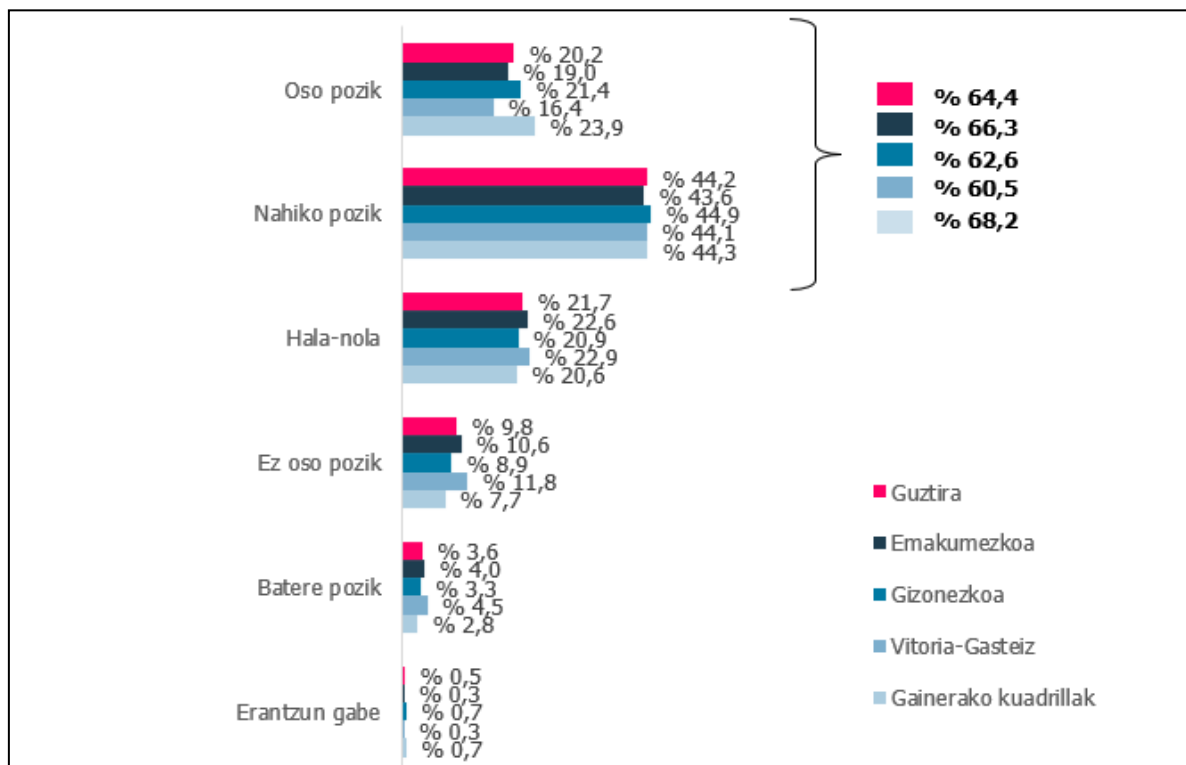
Zerbitzuaren kalitatearen hobekuntza-adierazlea

Zerbitzatutako biztanleetatik jasotako hiri-hondakinak kudeatzeko zerbitzuaren kalitateari dagokionez gogobetetze-maila altua dutenen ehunekoa.

Adierazle horren jarraipen-maiztasuna Ekobarometroaren egikaritzearekin bat etorriko da. Lehen datua 2023ko Ekobarometroari dagokio.

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Poztasun-maila altua duen biztanleria	D.G.	D.G.	D.G.	D.G.	% 64,40

4. taula Zerbitzuaren kalitatea.

2. grafikoa Zerbitzuarekiko poza. Iturria: Hondakinen Ekobarometroa, 2023.

2.2. Hondakinen hierarkia

02.HE. Prebentzioa (kuantitatiboa)

Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
HONDAKINEN HIERARKIA			
02.HE. Prebentzioa (kuantitatiboa)	2030ean sortutako hiri hondakinen pisua % 15etik gora murriztea, 2016an sortutakoen pisuaren aldean	ALHn sortutako hiri hondakinen guztizko pisua	Helburuak berak adierazitakoa.
		Desakoplamendu adierazlea (ALHn sortutako hiri hondakinak, kilogramotan, Arabako BPGko 1000 euroko)	Beheranzko joera iraunkorra

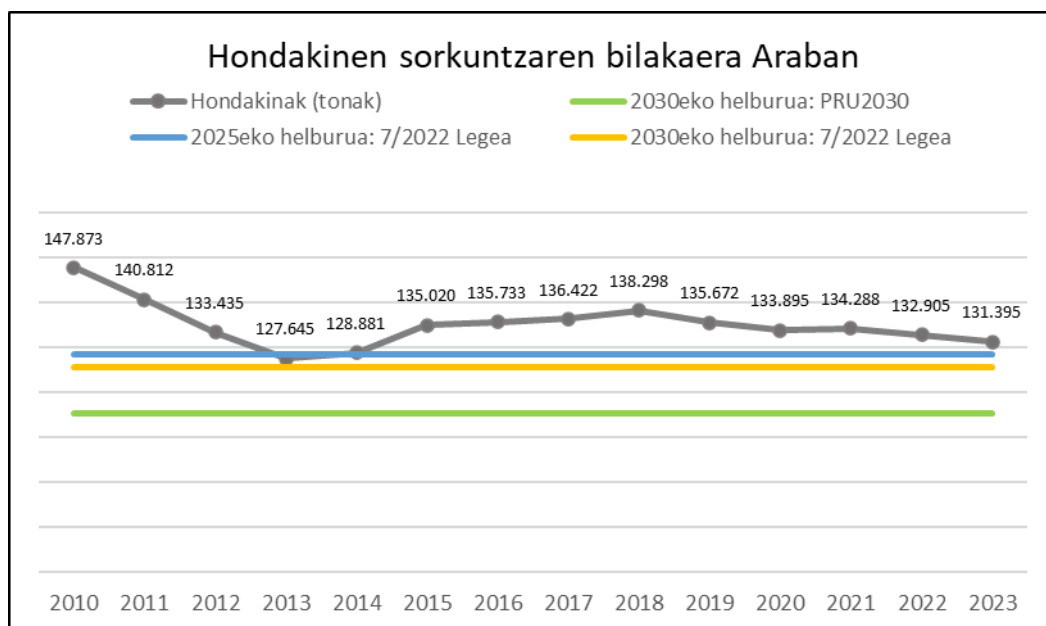
5. taula Prebentziozko helburu estrategikoa (kuantitatiboa)

Deskribapena

2030ean sortutako hiri-hondakinen pisua % 15etik gora murriztea, 2010ean sortutakoen pisuaren aldean. Helburu honi, 7/2022 Legearen arabera, 2010arekin alderatuta 2025erako % 13ko eta 2030erako % 15eko murrizketa-helburuak gehitu zaizkio. Hala ere, ez dira PRU2030-eko helburua bezain anbiziotsuak.

Adierazlea: ALHn sortutako hiri-hondakinen guztizko pisua

2023aren ekitaldian, ALHn sortutako hiri-hondakinen guztizko pisua 131.905 t-koa izan zen; beraz, % 3a igo zen 2016koarekin konparatuta (135.733 t).

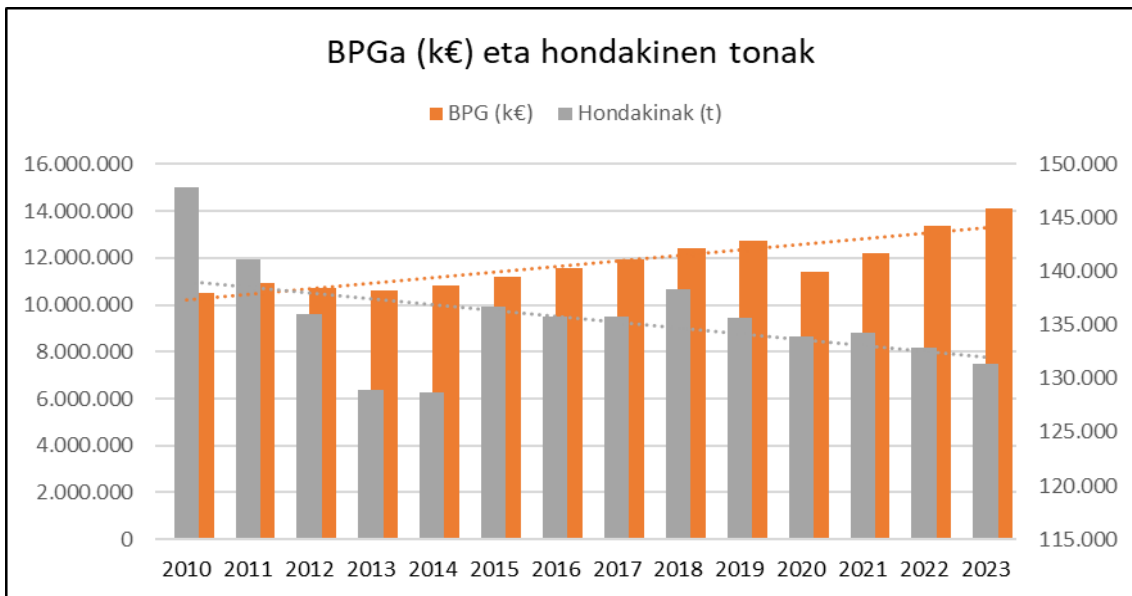

3. grafikoa Sortutako etxe-hondakinen bilakaera, Araba.

Desakoplamendu-adierazlea (sortutako hondakinak, kg-tan, Arabako BPGko 1000 €-ko)

Desakoplamenduaren helburua Arabako BPGko 1000 €-ko ALHn sortutako hiri-hondakinak kg-ak etengabe beheratzea da. 4. grafikoan ikusten denez, helburu hori 2010. urtetik bete da, BPGren bilakaera, ez duelako zerikusirik hondakinaren sorkuntzarekin.

4. grafikoa Hondakinaren sorkuntzaren eta BPGren arteko desakoplamendua, Araba.

03.HE. Prebentzioa (kualitatiboa)

Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
HONDAKINEN HIERARKIA			
03.HE. Prebentzioa (kualitatiboa)	Inpropioen presentzia eta bananduta biltzen diren hiri hondakinen zatiki guztietako arriskugarritasuna etengabe eta pixkanaka murriztea	Inpropioen presentziaren adierazlea biohondakin zatikian. Biohondakin zatikian dauden inpropioen batez besteko ehunekoa, pisuan	< % 5 2020an < % 3 2025ean < % 2 2030ean
		Arrisku adierazlea. Masan bildutako hondakineta dauden hondakin arriskutsuen ehunekoa pisuan.	% 80 murrizketa 2020an % 90 murrizketa 2025ean % 99 murrizketa 2030ean
		Arrisku adierazlea. Hildako animalien hondakinen presentzia masan bildutako hondakineta (kop.).	Batere ez 2020az geroztik

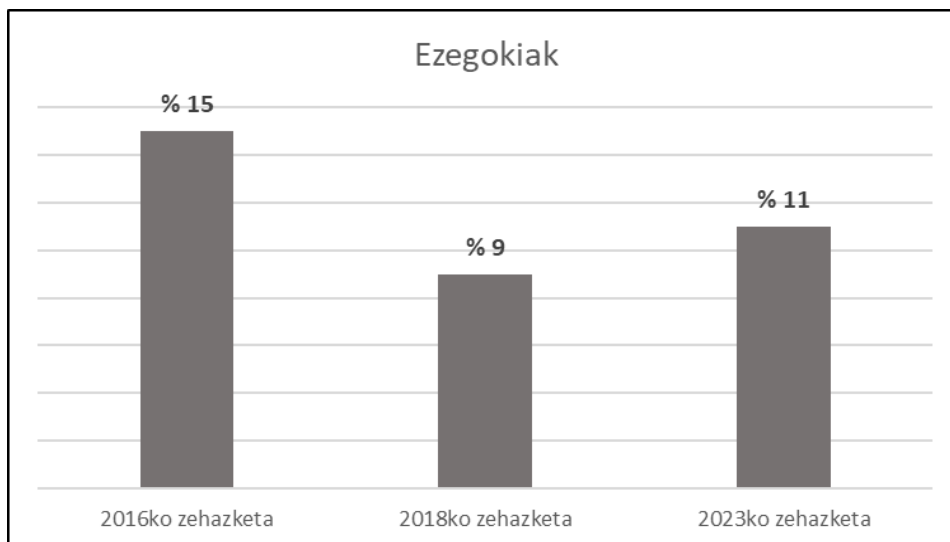
6. taula Prebentziozko helburu estrategikoa (kualitatiboa)

Deskribapena

Ezegokien presentzia eta bananduta biltzen diren hiri-hondakinen frakzio guztietako arriskugarritasuna etengabe eta pixkanaka murriztea.

Biohondakinak frakzioan dauden ezegokien presentziaren adierazlea

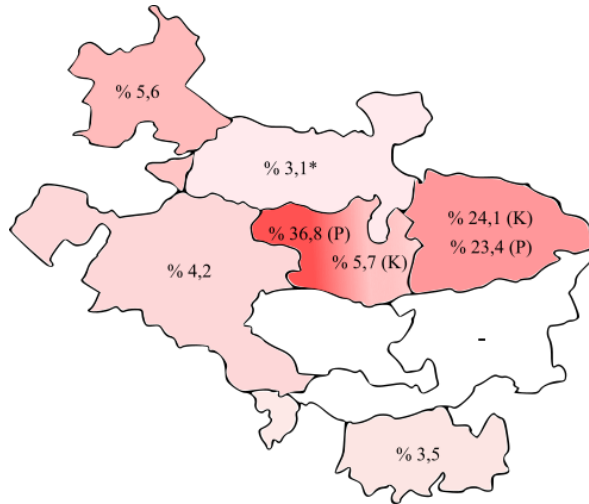
Biohondakinak frakzioan dauden ezegokien batez besteko ehunekoa, pisuan.

5. grafikoa Gaika bildutako biohondakineta dauden ezegokien ehunekoa, pisuan.

Hala ere, lurraldeko bilketa-sistema guztietako hondakin ezegokiak kontuan hartuz, oso datu ezberdinak daude ezegokiak batez besteko %11rekin alderatuta. 6. grafikoaren arabera, erabiltzaile-kontrola duten bilketa-sistemek (bai itxigailua duten edukiontzien bai AAKo bilketa-sistemen bidez) ezegokiak maila askoz baxuagoa dute, % 6aren azpitik.

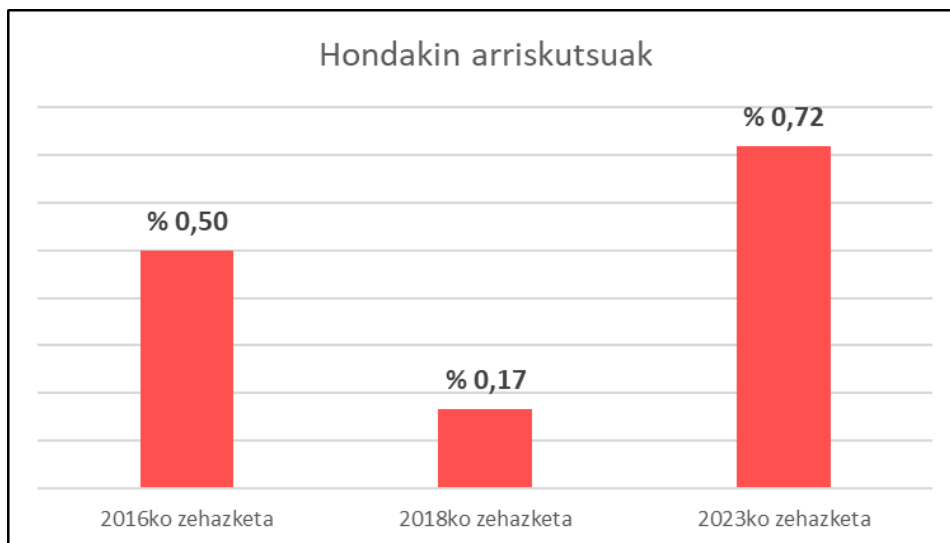

6. grafikoa Ezegokiak ehunekoa FORS frakzioan
(N: bilketa pneumatikoa; C: edukiontzia; *lagin bakarra).

Arrisku-adierazlea

Adierazle hau bi epigrafetan banakatzen da: alde batetik, zehazketaren bidez lortutako hondakin nahastuen frakzioko hondakin arriskutsuen ehunekoa; bestetik, frakzio bereko animalien hondakinen presentzia.

Hondakin nahastuak frakzioko hondakin arriskutsuen ehunekoa

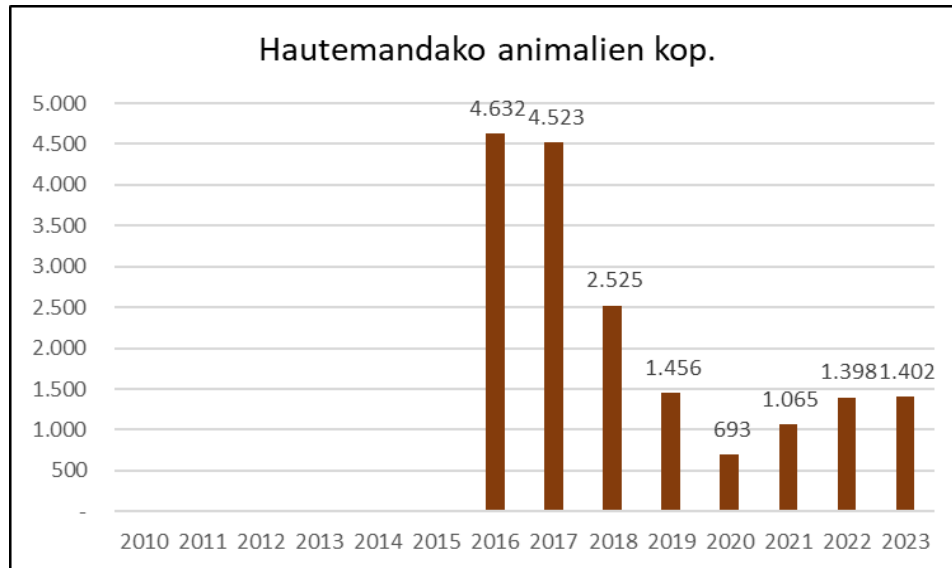

7. grafikoa Masan bildutako hondakinetan dauden hondakin arriskutsuen ehunekoa pisuan.

Interpretazio-oharra: hondakin arriskutsuen ehunekoa areagotu egin da hondakin nahastuen frakzioan. Hala eta guztiz ere, 2023an sortutako hondakin arriskutsuen guztizko kopurua murriztu egin da, 2018an baino hondakin nahastu gutxiago sortu baitira.

Hildako animalien hondakinen presentzia masan bildutako hondakinetan (kop.).

8. grafikoa Animalien hondakinen presentzia Jundizko TMB-Biocompost plantan.

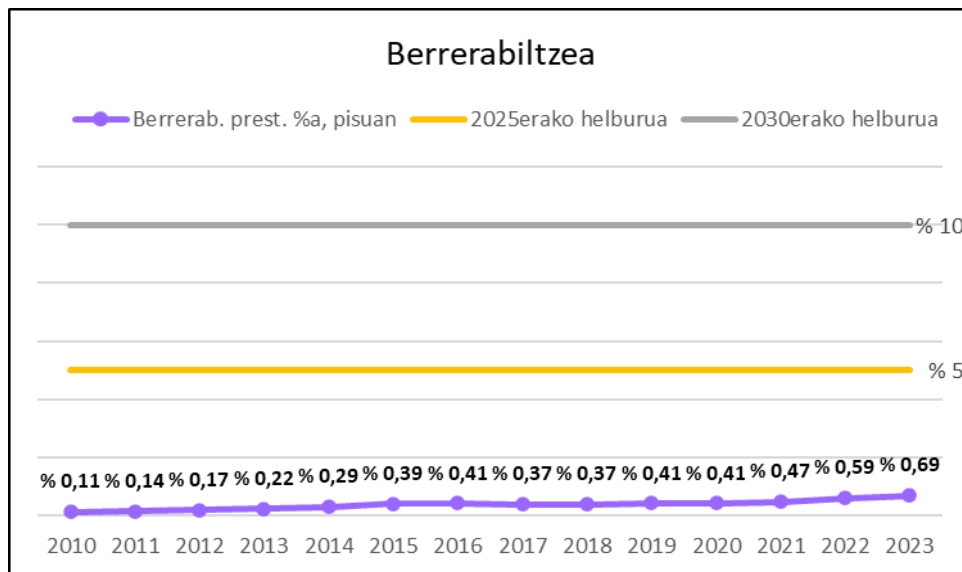
04.HE. Berrerabiltzeko prestakuntza

Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
HONDAKINEN HIERARKIA			
04.HE. Berrerabiltzeko prestatzea	Berrerabiltzeko prestatzen diren hiri hondakinen zatikien ehunekoa eta kopurua handitzea gutxienez 2020an pisuan % 2ra eta 2030ean pisuan % 5era iritsi arte, Arabako Lurralde Historikoan sortutako hiri hondakin guztietatik.	Helburua bera. Egiten den Plan honen lehenengo ebaluazio ekitaldian, baloratzeko alderdi gisa, adierazle honen banantzeak ezartzeko aukera sartuko da, berariazko zatiki berrerabilgarrien arabera.	> % 2 2020an > % 5 2030ean

7. taula Berrerabiltzeko prestakuntzari buruzko helburu estrategikoa

Deskribapena

Helburua 2025ean, gutxienez, ALHn sortutako hiri-hondakinen % 5a (pisuan) berrerabili eta birziklatzeko prestakuntzara bideratzea da, eta 2030ean, berriz, % 10a. Helburu hau 7/2022 Legearen eraginez aldatu da. Hasiera batean, PRU2030-aren arabera, % 5eko helburua 2030erako zen.

9. grafikoa Berrerabiltzeko prestakuntzaren ehunekoa, Araba.

Legediak ezarritako helburuen arabera, Berrerabiltzeko prestakuntza eta Birziklapena adierazle bakarrean jasotzen dira, 10. grafikoa ikusiko den moduan.

05.HE. Birziklapena

Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
HONDAKINEN HIERARKIA			
05.HE. Birziklatzea	<u>Hiri hondakin guztietarako:</u> Birziklatzen diren hiri hondakinen kantitateak handitzea, halako moldez non berrerabili eta birziklatzeko prestatutakoaren ehuneko bateratua 2020an gutxienez % 50era iristen den pisuan, % 55era 2025ean eta % 60era 2030ean, Arabako Lurralde Historikoan sortutako hiri hondakin guztietatik.	Helburua bera	> % 50 2020an > % 55 2025ean > % 60 2030ean
Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
05.HE. Birziklatzea (jar.)	<u>Hiri hondakinak osatzen dituzten zatiki nagusietarako:</u> a) Biohondakina Hiri hondakinen zatiki nagusia izateagatik, pisuan, 2023az geroztik (urte horretan biohondakinaren gaikako bilketa orokorra izan beharko da ALH osoan), zatiki horri aplikatuko zaizkion birziklatze helburuak hiri hondakin guztiei aplikatzen zaizkien antzekoak izango dira, hots, % 55 2025ean eta % 60 2030ean	Helburua bera	Biohondakin zatikia: > % 55 2025ean > % 60 2030ean

8. taula Birziklapenari buruzko helburu estrategikoa.

Berrerabiltzeko prestakuntzarako eta birziklapenerako helburua 2025an gutxienez % 55a pisuan eta 2030an % 60a pisuan lortzean datza, ALHn sortutako hiri-hondakin guztietan oinarrituta.

Hiri-hondakinak osatzen dituzten frakzio nagusietarako:

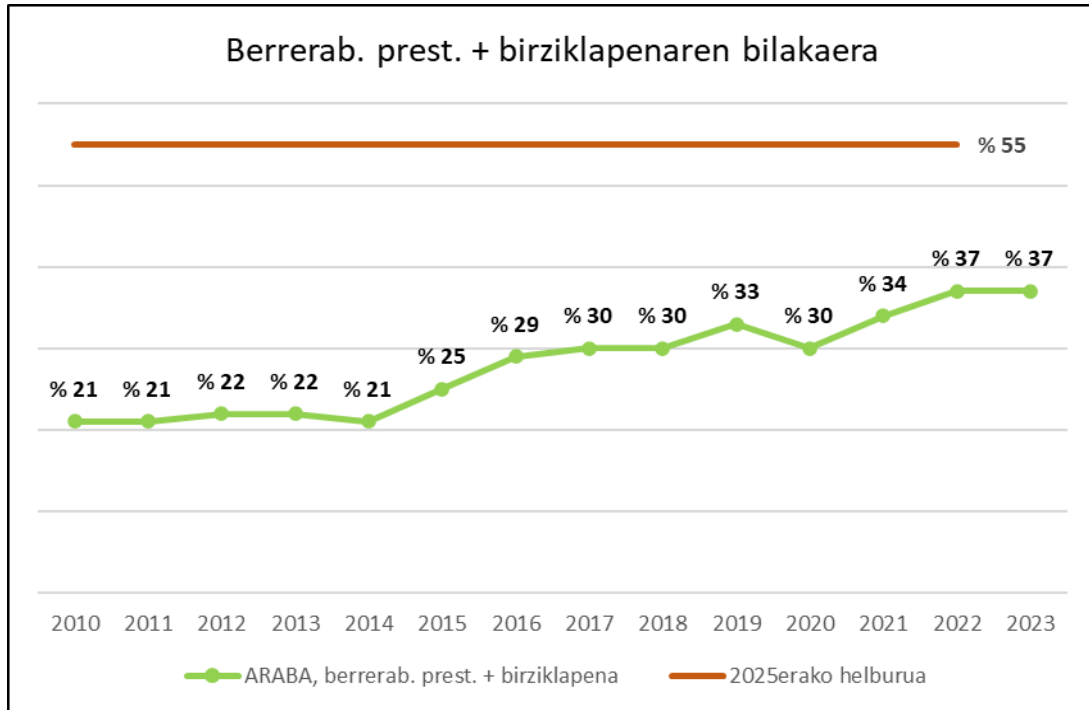
- Biohondakina. Pisuan hiri-hondakinen frakzio nagusia izateagatik, 2023az geroztik, frakzio horri aplikatuko zaizkion birziklapenerako helburuak hiri-hondakin guztiei aplikatzen zaizkien antzekoak izango dira, hots, % 55a 2025ean eta % 60a 2030ean.
- Hiri-hondakinak osatzen dituzten gainerako frakzioen kasuan, aldiz, lurraldez gaindiko mailan (hau da, Europa, estatu eta autonomia mailan) ezarritako birziklatze-helburuak aplikatzen dira.

Berrerabiltzeko prestakuntza + Birziklapenaren adierazlea (hondakin guztietarako)

Helburua 2025ean hondakinen guztizko pisuaren % 55a berrerabiltzeko prestakuntzara eta birziklatzera bideratzea da eta 2030ean % 60a (pisuan).

2023an, adierazlea Arabako Lurralde Historikoan sortutako hondakinen pisuaren % 37an dago.

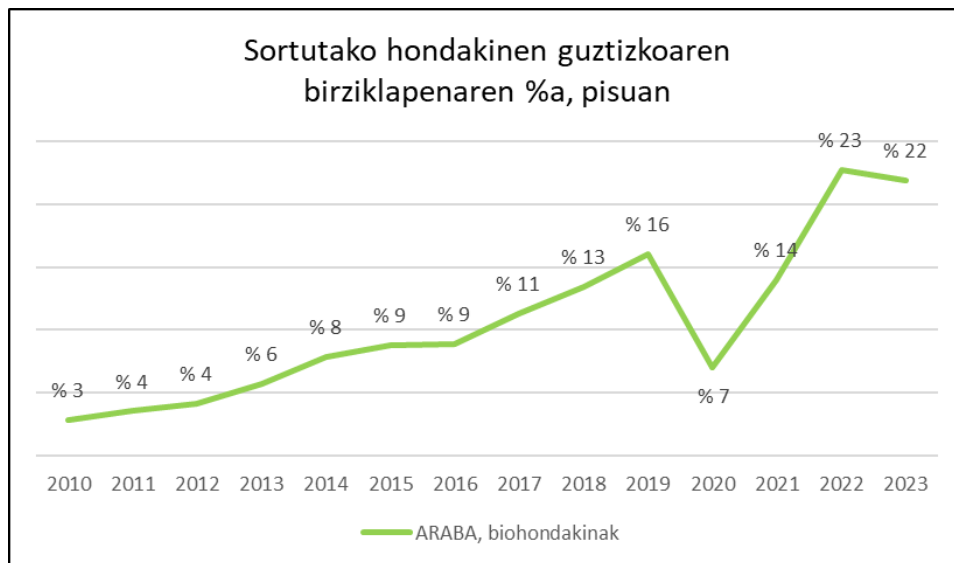

10. grafikoa Berrerabiltzeko prestakuntzaren eta birziklapenaren ehunekoa.

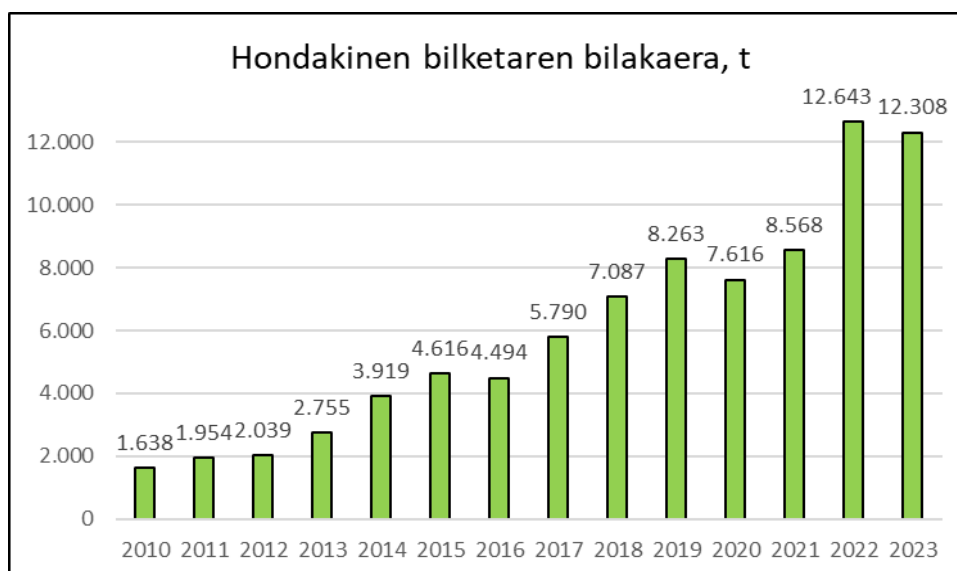

Biohondakinen birziklapenaren adierazlea

Biohondakinetarako helburua 2025ean sortutako biohondakinen % 55a eta 2030an sortutakoan % 60a birziklatzera bideratzea da. Biohondakinen kasuan, konpostatzea birziklapen gisa hartzen da. Bestalde, Lurraldean egiten den biohondakinen bilketaren bilakaera irudikatzen duen grafikoa sortu da.

11. grafikoa Biohondakinen birziklapenaren ehunekoa, Araba.

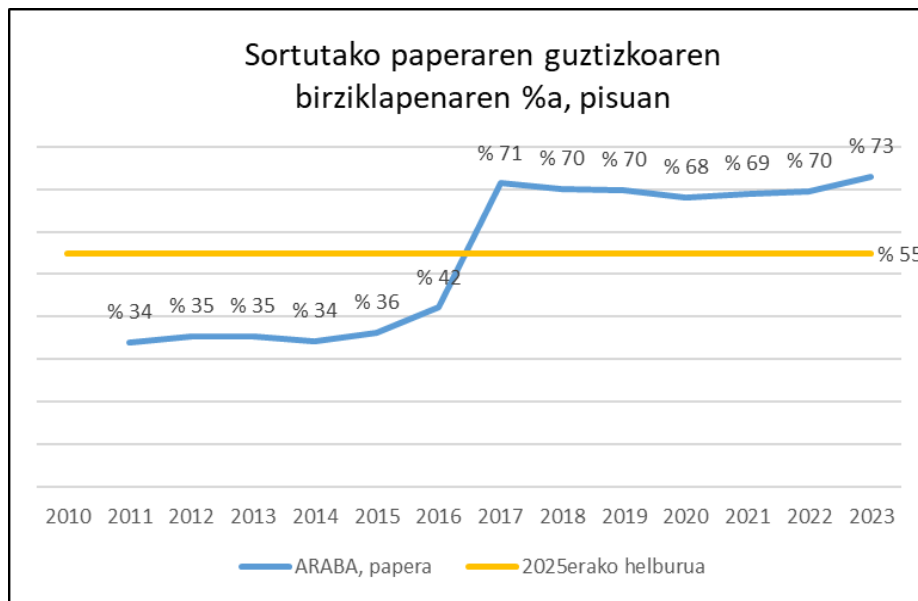
12. grafikoa Biohondakinen bilketaren bilakaera, Araba.

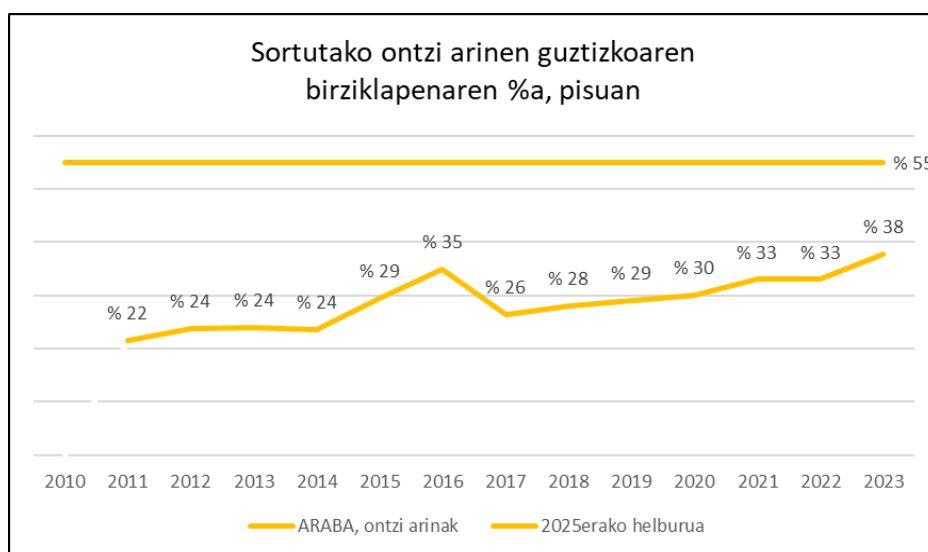
Papera, Ontzi arinak eta Beira frakzioen birziklapen-adierazlea

Helburu hauek zehaztu dira: 2025ean sortutakoaren % 55 birziklatzea gutxienez, eta paperaren, ontzi arinen eta beiraren zatikien % 60 2030ean.

Hiru frakzio horietarako, 2011z geroztik jasotako datuak dauzkagu; urte horretan egin zen lurraldeko lehen hondakinen zehazketa. Helburu hori Papera eta Beira frakzioen kasuan bete egin da, baina ez da gauza bera gertatu Ontzi arinak frakzioarekin.

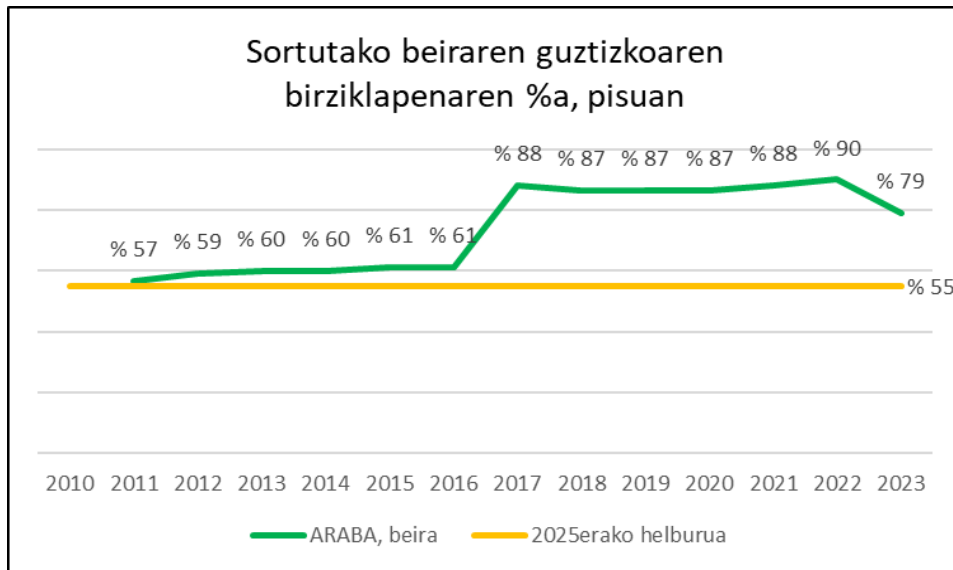

13. grafikoa Paper-birziklapenaren ehunekoa, Araba.

14. grafikoa Birziklatutako ontzien ehunekoa, Araba.

15. grafikoa Beira-birziklapenaren ehunekoa, Araba.

Adierazle horren balioak kalkulatzeko, 2011, 2017 eta 2023ko zehazketen datuak erabili dira. Horrek 2017 eta 2023an ikus daitezkeen tartea azalduko lituzke. Zehazketak bi urtean behin egiten dira, 10. ekintzan zehazten den modura. Biurteko zehazketek zehazketa-aldaketen eragina murriztuko du, datu-serie homogeneoagoak edukitzea ahalbidetuz.

06.HE. Beste balorizazio mota bat

Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
HONDAKINEN HIERARKIA			
06.HE. Beste balorizazio mota bat	Birziklatzeaz besteko balorizazio tratamenduak dauzkaten hiri hondakinen ehunekoari pisuan % 15eko atalasearen azpitik eustea ⁸ , Arabako Lurralde Historikoan sortutako hiri hondakin guztietatik.	Helburua bera	< % 15

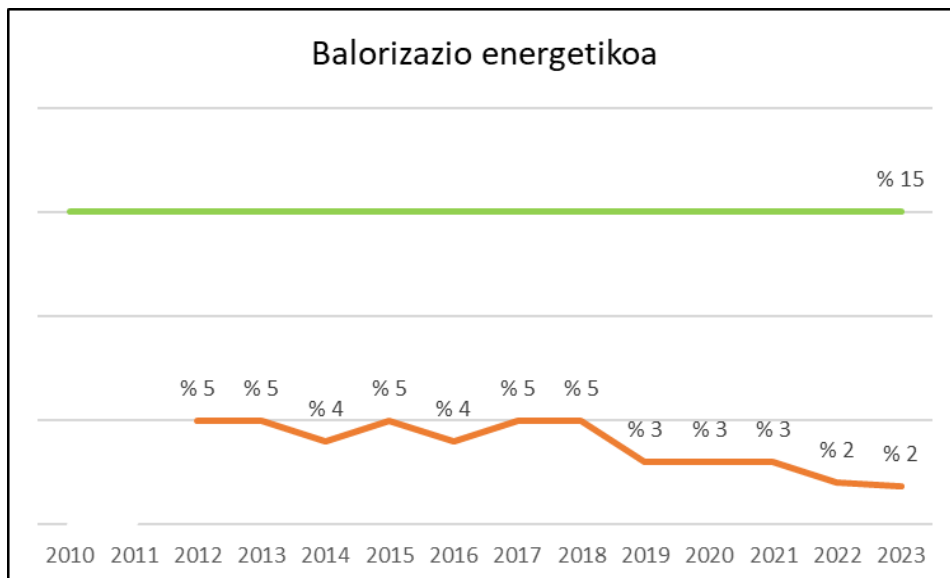
9. taula Beste balorizazio mota bati buruzko helburu estrategikoa.

Deskribapena

Birziklapenetik ezberdinak diren beste balorizazio-tratamenduak jaso dituzten hiri-hondakinen ehunekoa % 15 atalasez azpitik (pisuan) mantentzea, ALHn sortutako hiri-hondakin guztietatik.

Balorizazio energetikora zuzendutako hondakinen adierazlea

Ez dago 2012 baino lehenagoko ekitaldiei buruzko daturik adierazle honetarako. Hala ere, grafikoak balorizazio energetikora zuzendutako hondakinen ehunekoa azken urteetan ez dela asko aldatu eta helburu estrategikoak ezarritako gehienezkotik urrun mantentzen dela erakusten du.

16. grafikoa Balorizazio energetikoaren ehunekoa, Araba.

07.HE. Ezabapen segurua

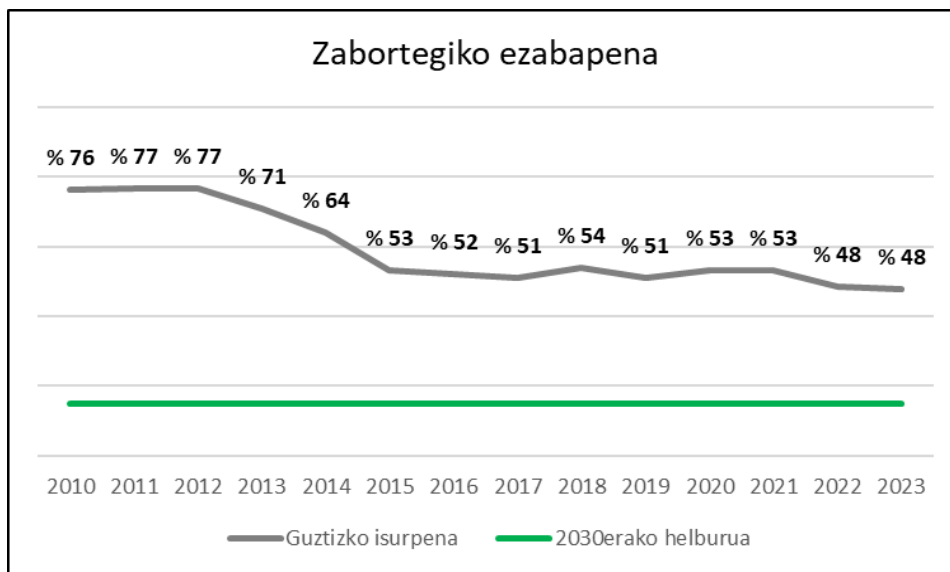
Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
07.HE. Ezabapen segurua	2020an, zabortegian utzitako udal hondakinen kantitatea ehuneko sortutako udal hondakinen guztizko kantitatearen % 35era murriztea, edo ehuneko txikiago batera, eta 2030ean ehuneko hori % 15eko atalasearen azpitik murriztea.	Helburua bera	< % 35 2020 < % 15 2030
		ALHn zabortegian utzitako per capita hiri hondakinak	Urteko beheranzko joera iraunkorra

10. taula Ezabapen seguruari buruzko helburu estrategikoa.

Deskribapena

2030erako helburua zabortegira botatako hondakinen kopurua sortutako % 15era murriztea da.

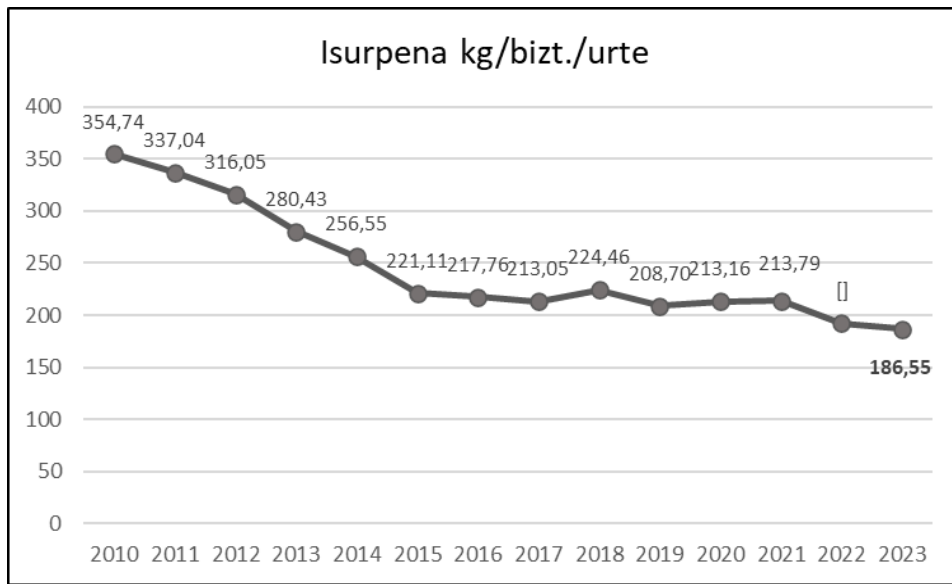
Zabortegira zuzendutako hondakinen adierazlea

17. grafikoa Zabortegiko ezabaketaren ehunekoa, Araba.

ALHn zabortegian utzitako *per capita* hondakinen adierazlea

18. grafikoa Zabortegiko ezabaketaren kg/bizt./urte ratioa, Araba.

2.3. Jasangarritasuna

08.HE. Jasangarritasun ekonomikoa

Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
08.HE. Jasangarritasun ekonomikoa	Arabako Lurralde Historikoko hiri hondakinen kudeaketa sistemaren jasangarritasun ekonomikoa ziurtatzea, sarrerek gastuak erabat estaltzeko mailara iritsiz.	Sarrerek gastuak estaltzeko maila (urteko dsarrerren % / urteko gastuen %)	Sarrerek gastuak estaltzeko gutxieneko maila: >% 69 2020an >% 88 2025ean % 100 2030ean

11. taula Jasangarritasun ekonomikoari buruzko helburu estrategikoa.

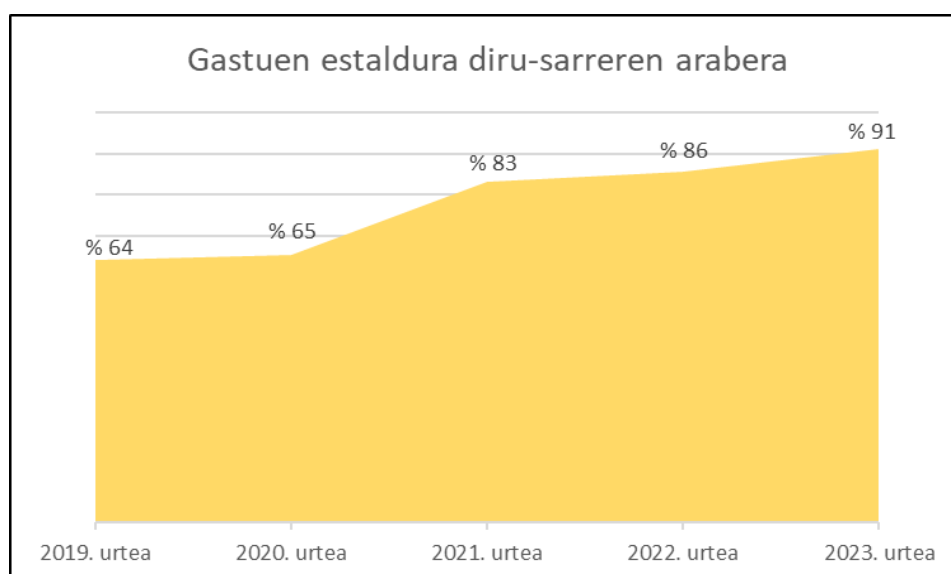
Deskribapena

ALHko hiri-hondakinen kudeaketa-sistemaren jasangarritasun ekonomikoa bermatzea, diru-sarrerekin gastuak erabat estaltzea lortuz.

Adierazlea

Hondakinen garraio eta kudeaketatik eratorritako gastuen estaldura-maila, tasen, materialen salmentaren eta SCRAPen diru-sarrerren arabera. Gastuak estaltzen dituzten diru-sarrerren ehuneko gisa neurtzen dira (urteko diru-sarrerren %a / urteko gastuak). 7/2022 Legeak % 100aren helburua 2030etik 2025era aurreratzen du.

Adierazle hau kalkulatzeko, lurraldeko hondakinak bildu eta kudeatzen dituzten erakundeek emandako datuak erabili dira, ECOVIDRIO beirazko ontzietarako ekoizlearen erantzukizun hedatuaren sistema kolektibokoak (SCRAP) izan ezik, daturik eman ez duelako.

19. grafikoa Diru-sartzeen arabera gastuen estalduraren ehuneko Araban.

09.HE. Ingurumen-jasangarritasuna

Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
09.HE. Ingurumen jasangarritasuna	Arabako Lurralde Historikoko hiri hondakinak kudeatzeko sistemaren ingurumen eta osasunaren gaineko inpaktua murriztea.	Ingurumen inpaktuaren adierazlea (1). Hondakindegiek eta isurketa gune aktiboek edo leheneratzeke daudenek okupatutako azalera ALHn	0 ha 2030ean
		Ingurumen inpaktuaren adierazlea (2). Hiri hondakinaren kudeaketak sortutako beroteti gasen isuriak ALHn	Urteko desazkunde iraunkorra Planaren iraunaldian
		Ingurumen inpaktuaren adierazlea (3). Hondakinak kudeatzeko sistemak (bilketa eta tratamendua) sortutako osainengatik eta bestelako ingurumen inpaktuengatik jasotako auzotarren kexa espedienteen kop.	0 espediente ebazteke

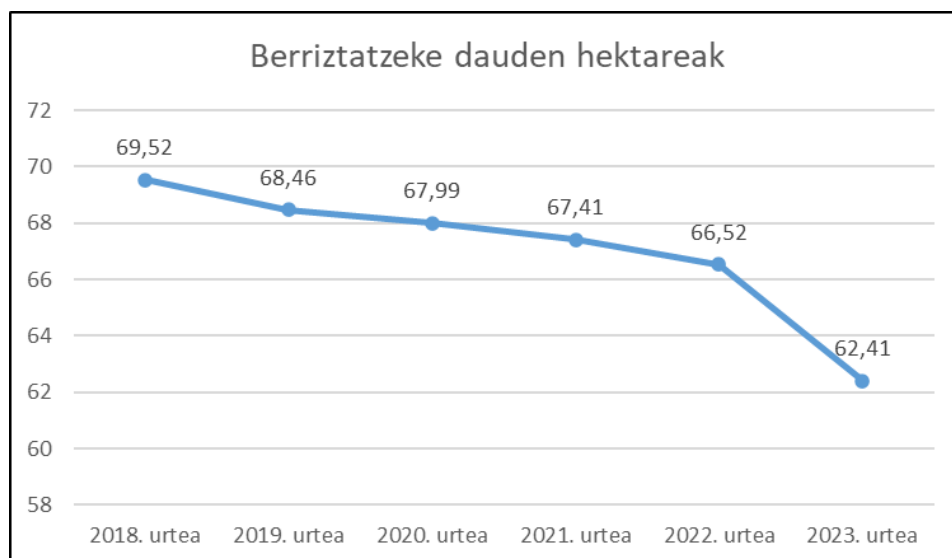
12. taula Ingurumen-jasangarritasunari buruzko helburu estrategikoa.

Deskribapena

ALHko hiri-hondakinaren kudeaketa-sistemaren ingurumen- eta osasun-inpaktuaren murrizketa.

Isurien ingurumen-inpaktuaren adierazlea

Obra-hondakindegiek eta aktibo edo berriztatzeke dauden isurpen-puntuak hartutako azalera ALHn. Helburua 0 ha-koa da 2030erako.

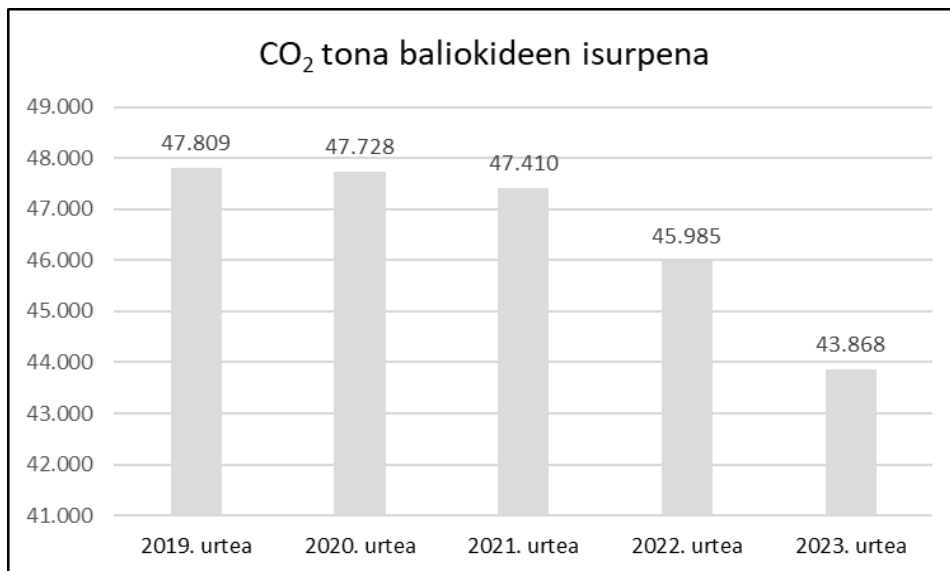

20. grafikoa Araban aktibo edo berritzeke dauden obra-hondakindegia eta isurpen-puntuak.

Karbono-aztarnaren ingurumen-inpaktuaren adierazlea

Karbono-aztarnak ALHko etxeko hondakinen garraio eta kudeaketak sortutako berotegi-efektuko gasen isurpena neurtzen du. Isurpen hori CO₂ tona baliokideetan neurtzen da, gas ezberdinak isuri arren atmosferan efektu bera eragingo zezaketen CO₂ tonekin erlazionatuta daudela kontuan izanda.

21. grafikoa Hondakinen garraio eta kudeaketak sortutako berotegi-efektuko gasen isurpena, Araba.

Oharra: Kalkuluaren metodologian egindako aldaketa bat dela eta, aurreko jarraipen-txostenetan 2019-2022 urteei buruz argitaratutako isurpenen kopurua eguneratu egin da. Informazio gehiago lortzeko, ikusi Arabako Foru Aldundiaren webgunean karbono-aztarnari buruz argitaratutako dokumentazioa.

Biztanleek hautemandako ingurumen-inpaktuaren adierazlea

Auzokideek hondakinen kudeaketa-sistemak (bilketa eta tratamendua) sortutako usain txarren eta bestelako ingurumen-inpaktuen ondorioz egindako kexen txosten kopuruarekin neurtzen da.

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Auzokideen kexen txosten kopurua	0	0	0	0	3

13. taula Biztanleek hautemandako ingurumen-inpaktua

10.HE. Gizarte-jasangarritasuna

Helburu estrategikoa	Deskribapena	Adierazleak	Adierazleen helburu balioak
10.HE. Gizarte jasangarritasuna	Txirotasunaren eta bazterkeriaren kontra borrokatzen, enplegu berdea sortzen eta elikadura xahuketa murrizten laguntzea	Gizareratze adierazlea. Gizarte bazterkeria arriskuan edo egoetan eta/edo xtirotasun atalasearen azpitik dauden eta Planaren ekintza sozialen onuradun diren pertsonen kop. eta/edo gizareratze enpresentzako merkatu erreserbari lotutako kontratazio publikoen emaitza, sektore publikoko kontratazioaren indarreko lege esparruak sustatzen eta jasotzen duenez.	Urteko hazkunde iraunkorra Planaren iraunaldian
		Enplegu berdea sortzearen adierazlea. Plana ezartzearen ondorioz sortutako enpleguen kop.	Urteko hazkunde iraunkorra Planaren iraunaldian
		Elikagai xahuketaren murrizketaren adierazlea. Elikagai xahuketaren hondakinen murrizketaren ehunekoa pisuan 2018ko karakterizazioak zehaztutakoaren aldean.	> % 50eko gutxieneko murrizketa elikagai xahuketan 2030ean (per caita zifrak)

14. taula Gizarte-jasangarritasunari buruzko helburu estrategikoa.

Deskribapena

Laguntza pobrezia eta bazterketaren aurkako borrokan, enplegu berdeen sorreran eta elikagai-xahuketaren murrizketan.

Gizarte-inklusioaren adierazlea

Gizarte-bazterketa egoeran dauden edo egoteko arriskua duten eta/edo pobrezia-atariaren azpitik dauden pertsonen kopurua, Planaren gizarte-ekintzen eta/edo laneratzeko enpresentzako merkatu-erreserbaren menpeko kontratazio publikoaren onuradun direnak, indarrean dagoen sektore publikoko kontratazioaren legezko esparruak sustatu eta jasotzen duen arabera.

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Pertsona onuradunen kopurua	12	12	12	42	39

15. taula Kontratazio publikoaren pertsona onuradunen kopurua

Enplegu berdearen sorreraren adierazlea

Plana ezartzearen ondorioz sortutako enpleguen kopurua.

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Enplegatutako pertsonen kopurua	2	D.G.	D.G.	59	58

16. taula Enplegu berdearen onuradunen kopurua.

Elikagai-xahuketaren adierazlea

Elikagai-xahuketak sortutako hondakinen murrizketaren ehunekoa. 2022An metodologia aldatzea erabaki da, ELIKA-k argitaratutako datuak erabiltzeko¹.

Iturria: MITERD	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
kg/pertsona Espainian	29,32	30,93	28,21		
Xahuketaren gehikuntza	% 0,2	% 5,5	-% 8,8		

Iturria: ELIKA	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
kg/pertsona Araban				68,12	111,85
kg/pertsona, ez-jangarriak				44,73	81,36
kg/pertsona, jangarriak				23,39	30,49
Xahuketaren gehikuntza				D.G.	% 30

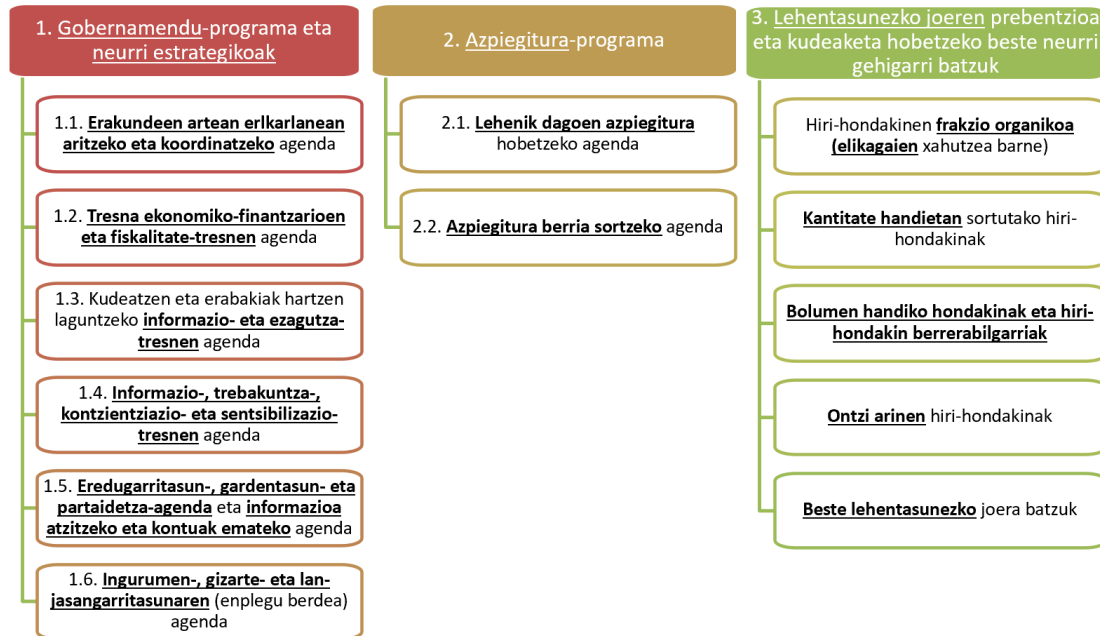
17. taula Elikagai-xahuketa.

¹ Euskadiko elikagai-xahuketaren diagnostikoa, ELIKA - Nekazaritzako Elikagaien Segurtasunerako Euskal Fundazioa.

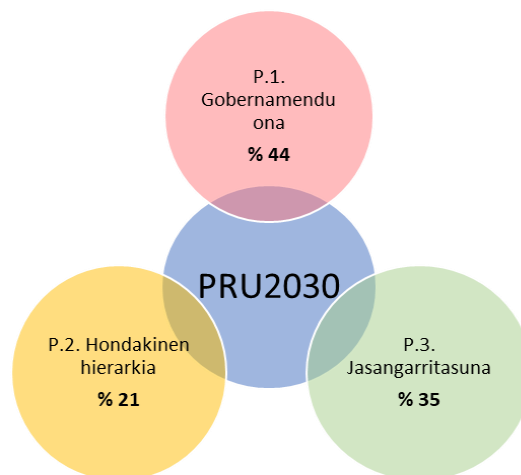

3. Ekintzen garapena

PRU2030-ean hiru ekintza-programa bereizi zehazten dira, hainbat jarduketa-ildorekin. Jarduketa-ildo horiei esker, planaren ekintzak egitura daitezke, aurrez zehaztutako Helburu estrategikoak bete ahal izateko.

Programa bakoitzak PRU2030-aren garapenean egiten duen ekarpena oso ezberdina da; garrantzitsuena Governamenduaren eta neurri estrategikoen programa da. Programa horrek barne hartzen dituen ekintzek eragina dute hondakinen kudeaketan nahastutako agente guztietan, eta Planean zehaztutako beste ekintzak garatzeko aukera ematen duten lehetasunezko jarduketa-ildoak ezartzen dituzte.

Ekintza guztiak garrantzitsuak diren arren, programa bakoitzean Planaren helburu estrategikoak garatzeko eragin eta garrantzi ezberdineko ekintzak jasotzen dira. Hala ere, aurrerapen orokorreko balorazioa egiteko, multzo homogeneo gisa aztertu dira.

Planaren aurrerapena behar bezala baloratzeko, lurraldean burutu diren eta programa bakoitzaren lan-ildoen arabera egokitu daitezkeen ekintza guztien bilketa egin da. Ondorioz, PRU2030-ean hitzez hitz zehaztuta ez zeuden, baina, aldi berean, bere programen egikaritzean laguntzen zutelako alde batera utzi ezin ziren ekintzak hausnartu behar izan dira. Metodologia hori jarraituz gero, lurraldean sortzen diren etxeko hondakinei dagozkien aurrerapen guztiak aztertu behar dira, eta PRU2030-aren aurrerapenaren bilakaera hobeto irudikatzeko aukera ematen du.

Dokumentu honek 80 ekintzen aurrerapen-taula hartzen du barne. Taula honek urte guztietarako zutabeak dauzka. 2018 oinarrizko urte gisa hartzen da, plangintzaren onarpena urte horren azaroan egin zen arren.

Aurrerapen orokorraren maila aztertu ahal izateko, aurrerapen-maila espezifikoa ezarri da ekintza bakoitzerako.

Analisia ekintza bakoitzean ardaztuz gero, lehen desberdintzapena jarraipen-urte bakoitzaren «planifikatua» edo «planifikatu gabe» egoerei dagokie. Ekitaldi jakin baterako planifikatuta dauden ekintzak soilik aztertuko dira. Hala ere, ekintzaren bat planifikatuta egon gabe burutzen bada, PRU2030-aren aurrerapenerako izango da kontuan.

Egoera	Ikurra
Planifikatu gabe	PG
Planifikatua	PLANA

18. taula Ekintzen plangintzaren egoera analisi-urtean.

Aribideko urtean planifikatuta dauden ekintzak aurrerapen-mailaren arabera identifikatzen dira jarraipen-urtean.

Egoera	Ikurra	Balioa
Egiteke	Ⓟ	% 0
Aktibo	A ⁻	% 25
Aktibo	A	% 50
Aktibo	A ⁺	% 75
Aurrerapen optimoa	✓	% 100
Burutu gabe	✗	% 0

19. taula Ekintzen garapen-maila.

Aukera horiek hemen definituko dira:

- Ekintza planifikatuta egon arren, garatu ez izana eta, beraz, zain egotea (P).
- Ekintza garatzen ari den arren, erabat burutu ez izana eta, beraz, aktibotzat hartzea. Kategoria honetan, gainera, hiru aktibazio-maila daude ekintzaren (A) garapenaren arabera, 16. taulan zehazten denari jarraikiz.
- Ekintza plangintzaren arabera modu optimoan burutzen ari izatea (✓) eta, beraz, aribideko urtearen ekintzaren helburua bete izana.
- Ekintza planifikatutako unean burutu ez izana eta geroago garatu ezin izatea (✗). Adibidez: 2019an bi urteetarako egiten den zehazketa ezin izango da beste data batean burutu, 2019rako aurreikusita zegoelako.

Ekintza bat aurrerapen optimo gisa agertzeak ez du esan nahi ekintza osatuta egotea, ekintza asko urte askoz luzatzen direlako eta, beraz, erabat garatu arte, ez dira osatutzat hartuko.

PRU2030-aren jarraipen-lanean, analisia jarraitzen ari den urteko ekintza bakoitzaren aurrerapen-mailan ardaztuko da. Hortaz, denboran luzatzen diren ekintzen edo lau urtean behin burutzen den planaren ebaluaziorako ekintza-programen aurrerapenaren analisia egiteko itxaron beharko da. 2019-2022 aldiko lehen ebaluazioa Arabako Foru Aldundiaren webgunean argitaratuta dago.

3.1. Ekintzen aurrerapena

EKINTZA	IZENA	Urtea: 2018	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
1	Gobernamendu-eredu berria eta integratua	P	A-	A-	A-	P	A-
2	Arabako lurraldearteko eta lurraldez gaindiko lankidetzeta- eta koordinazio-agenda	PG	A	A	✓	✓	✓
3	Tasen aldaketa goiz jakinarazteko protokoloa	P	A+	A+	P	P	P
4	Zain dauden alderdi juridikoak eta eskumenekoak ordenatu eta erregularizatzea (ordenantzak, etab.)	A-	A-	A	A	A-	A
5	Ekonomia- eta finantza-eredu bateratu eta homogeneoa	PG	P	P	P	P	P
6	Fiskalitate-eredu bateratua	PG	P	P	PG	PG	PG
7	Kontratazio eta erosketa jasangarri eta berritzaile publikoa eta pribatua	PG	A+	A	A	A+	✓
8	Jarduera estrategikoak finantzatzeko hitzarmena	P	P	P	P	P	P
9	Urteko inbentarioaren prestaketa arintzea	PG	A-	A	A+	A+	A+
10	Biurteko zehazketak	PG	✗	PG	✗	PG	✓
11	Kuadrilletan zikloak ixteko aukerak	PG	✓	PG	PG	✓	✓
12	Prestakuntza iraunkorreko programa bateratua	PG	P	A-	A-	A	A
13	Ingurumen-inpaktuen eta -pasiboen azterketa	PG	A-	A-	A-	A-	A-
14	Hondakinen Ekobarometroa	PG	PG	✗	PG	PG	✓
15	Hondakinen behatokia	A-	A-	A-	A-	✓	✓
16	Esperientzia pilotuak eta demostrazio-proiektuak	P	✓	✓	✓	✓	✓
17	Informazio-webgunea eta kanal digital bateratuak	PG	P	P	P	P	P
18	Informazio, prestakuntza, kontzientziario eta sensibilizaziorako estrategia bateratu eta koordinatua	PG	✓	✓	✓	✓	✓
19	Pizgarri-ereduak	PG	P	PG	PG	PG	PG
20	<i>In situ</i> prestakuntza-programak azpiegiturretan	PG	PG	A-	A-	A	A
21	Arabako tokiko merkataritza-erantzukide egitea	PG	A-	A-	A-	A	A
22	Hezkuntza-material berritzaileak	PG	A-	A-	A-	A	A
23	Kanpainen efizientzia ebaluatu eta noranzkobikotasuna ziurtatzea	P	P	A-	A-	A-	A-
24	Edukiontzien seinaleak eta gainerako informazio-elementuak eta interfazeak	P	A+	A	A	A+	PG
25	Derrigorrezko protokoloak Arabako sektore publikoarentzat	PG	A-	PG	PG	PG	P
26	Erabakiak hartzen laguntzeko agiriak argitaratzea	A-	A-	A-	A-	A	✓
27	Planaren jarraipen eta ebaluazio parte-hartzaileak	PG	P	A-	P	✓	✓
28	Ingurumen-inpaktua zuzentzeko jarduerak	A+	A+	A+	A+	A+	A+
29	Ikuskapena, kontrola eta jagoletza sendotzea	PG	P	A-	A-	A-	A+

20. taula 1. programaren ekintzen aurrerapena. Gobernamendu ona.

EKINTZA	IZENA	Urtea: 2018	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
30	Tokiko eta foru poliziaren (miñoiak) eta Ertzaintzaren laguntza	P	P	P	P	P	A
31	Tokiko zehapen-erregimena sendotzea	PG	PG	P	PG	PG	PG
32	Prestakuntza eta praktikak	PG	A-	A-	A-	A-	A
33	Laneratzeko eta enplegu berdea sortzeko ekimenak sustatzea	PG	PG	P	P	A	A
34	Boluntarioria	PG	PG	A	A	A	A
35	Lankidetzaren egonkorra gizarte-zerbitzuekin	PG	P	A-	A-	A	A

20. taula (jarraipena) 1. programaren ekintzen aurrerapena. Gobernamentu ona.

EKINTZA	IZENA	Urtea: 2018	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
36	Gaikako bilketa-eredua erabat berridiseinatu eta berrezartzea	PG	A	A	A	A+	✓
37	Landa gune garbieraren sare-eredua berrikustea	PG	A	A	A	A	A
38	Puntu berde mugikorren zerbitzu-eredua berrikustea	PG	✓	✓	PG	PG	✓
39	Garbigune eta reutilizaguneak aplikatu daitezkeen irizpideak koordinatzea	PG	PG	P	PG	PG	PG
40	Reutilizaguneak eta garbiguneak handitu, egokitu eta duin egitea	PG	A-	A-	A	A+	✓
41	Reutilizaguneetan eta garbiguneetako bigarren bizitzako ataletan eskainitako zerbitzuak hedabideetan iragarri eta zabaltzea	PG	PG	P	A	A+	✓
42	TMB prozesua hobetzea	PG	PG	PG	P	P	PG
43	TMBn bioegonkortutakoaren soberakinen eta errefusaren ustiapen aurreraturako lerro berria	PG	PG	P	P	A-	PG
44	TMB tasaren urteko eguneratzea eta benetako kostuetara egokitzea	P	A	A	A	A	A+
45	Prozesua hobetzea ontzien plantan	P	✓	P	✓	A	A-
46	Isurpen-tasa urtero eguneratzea eta benetako kostuetara egokitzea	P	A-	A-	A-	✓	A+
47	Gardelegiko zabortegia bere IBiren baldintzak betetzeko egokitzea	P	✓	A-	A	✓	PG
48	Garbigune berriak	PG	✓	P	P	A-	A
49	Hiriko/erdi-hiriko puntu garbi finkoak	PG	PG	P	P	P	PG
50	Hiriko reutilizaguneak	PG	PG	P	PG	A	✓
51	Konpostatze-plantak	PG	PG	P	A-	A-	A
52	Bolumen handikoak guztiz desmuntatzeko planta	PG	PG	P	P	A-	A

21. taula 2. Programaren ekintzen aurrerapena. Hondakinen hierarkia.

EKINTZA	IZENA	Urtea: 2018	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
53	Autokonpostatzea eta komunitate-konpostatzea	A+	A+	A+	A+	A+	✓
54	Elikagai-hondakinak prebenitzeko eta frakzio organikoa kudeatzeko tailerren programazio iraunkorra	PG	A-	A-	A-	A+	A+
55	Arabako elikagaiak eta barazkigintza- eta lorezaintza-hornidurak banatzeko sektorea erantzunkide egitea	PG	Ⓟ	Ⓟ	Ⓟ	Ⓟ	A
56	Kontratuetan ingurumena sartzea (biohondakinak, konpostaren erabilerak, elikagai-xahuketa)	PG	✓	Ⓟ	Ⓟ	A-	A-
57	Frakzio organikoaren gaikako bilketa ezartzen laguntzeko neurriak	A+	A+	A+	✓	✓	✓
58	Zaintza eta ikuskapena frakzio organikoaren gaikako bereizketarako	PG	Ⓟ	A-	A-	A+	A+
59	Frakzio organikoaren gaikako bilketa-eredua erabat birdiseinatu eta berrezartzea	PG	A-	A-	A-	A+	✓
60	Konpostaren merkaturatzea bultzatzea	Ⓟ	Ⓟ	Ⓟ	A-	A-	PG
61	«Azken minutuko» elikagaien bilketa elikagaien bankura eramateko	PG	PG	A-	Ⓟ	A-	A-
62	Berrerabiltzen eta birziklatzen laguntzeko eta prebentziorako sektore- eta enpresa-planak	Ⓟ	Ⓟ	Ⓟ	Ⓟ	Ⓟ	A
63	Ekoi-erabilgarritasuneko atez ateko gaikako bilketa	A	A	A	A	A	A+
64	Hondakin berrerabiltzarri eta bolumen handiko hondakin gaikako bilketa hobetzea	PG	PG	PG	PG	A-	A
65	Garbiguneen edukiera handitzea, berrerabiltzen laguntzeko	PG	PG	PG	Ⓟ	A-	A
66	Berrerabilpena hobetzeko neurrien pakete integratua	PG	PG	Ⓟ	A	A+	A+
67	Edukiontzia zuriaren ezarpena zabaltzea eta seinalizatzen hobetzea	PG	Ⓟ	Ⓟ	A-	A	A
68	Berrerabiltzeko prestakuntzarako teknikei buruzko trebakuntza	PG	PG	PG	A-	A-	PG
69	Gaineko eskalan bultzatzen diren GIIS ekimenak aztertzea	PG	PG	PG	PG	PG	PG
70	Edukiontzia horia behar bezala erabiltzen dela egiaztatzea eta edukiontzia horia ikuskatzea	PG	PG	A-	A-	A-	PG
71	ECOEMBES-ekin lotura duten ontziei buruzko kanpaina osagarriak	PG	✓	✓	✓	✓	✓
72	Bioegonkortutakoaren balorizazioaren bideragarritasuna aztertzea	Ⓟ	PG	PG	PG	✓	PG
73	Hildako animalien jatorriari buruzko diagnostikoa zabaltzea	Ⓟ	PG	PG	PG	PG	PG
74	Hildako animaliak sor ditzaketenen gaineko zaintza eta ikuskapena indartzea	PG	A-	A-	A-	A-	PG
75	Edukiontzia hori zabalduaren bideragarritasuna aztertzea (eta, egokia bada, ezartzea)	PG	PG	PG	Ⓟ	Ⓟ	PG
76	Inausketa- eta lorezaintza-hondakin gaikako bilketarako baliabideak	A-	A-	A-	A-	A+	A+
77	Gaika bildutako inausketa- eta lorezaintza-hondakinak <i>in situ</i> birrintzea	PG	PG	A-	A-	A	✓
78	Frakzio arrakatsuen minimizatzeko kanpainak	Ⓟ	Ⓟ	Ⓟ	Ⓟ	Ⓟ	Ⓟ
79	Hiri-garbitzaren hondakin (eta ekitaldietan sortutako) kudeaketa hobetzea	PG	PG	A	A	A+	A+
80	Etxeko olio erabiliak gaika biltzeko baliabideak	A	A	A	A	A	A

22. taula 3. programaren ekintzen aurrerapena. Jasangarritasuna.

3.2. Lan-arloak

Irakurketa errazteko, ekintza ezberdinak taldekatzeko lan-arloen zerrenda sortu da Taldekatze horri esker, ekintzen edukiaren arabera garatzen diren ekintza guztien ikuspegi orokorra lor daiteke, ekintza horiek kokatuta dauden programa edozein dela ere. Zerrenda honek 10 lan-arlo hartzen ditu barne:

ARLOA	DESKRIBAPENA	EKINTZAK
1. Ingurumen-administrazioa	Ordenantzak, kontratazioa eta erosketa publiko berdea, administrazioko hondakin-protokoloak.	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 25, 31, 44, 46 eta 56
2. Komunikazioa	Komunikazio- eta sentsibilizazio-kanpainak.	17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 26, 34, 41, 55, 62, 66, 71 eta 78
3. Trebakuntza eta hedadura soziala	Trebakuntza eta praktikak, boluntariora, enplegu berdea, lankidetzak gizarte-zerbitzuekin.	12, 32, 33, 34 eta 35
4. Garbiguneak	Garbiguneen eraikuntza, egokitzapena eta hobekuntza.	38, 39, 40, 48, 49, 50 eta 65
5. Kudeaketa aurreratua	Esperientzia pilotuak eta proiektu berritzaileak.	11 eta 16
6. Ikuskapena	Zaintza- eta ikuskapen-lanak, zehapen-espedituentak.	29, 30, 58, 70, 73 eta 74
7. Materia organikoa	Materia organikoaren bilketa berezia, etxe- eta komunitate-konpostatzea, elikagai-xahuketa.	53, 54, 57, 59, 60, 61, 76 eta 77
8. Hondakinen bilketa	Hobekuntzak bilketa berezian, ekoizle handien bilketa, hobekuntzak hondakin-korronte gatazkatsuen kudeaketan.	24, 36, 38, 63, 64, 67, 69, 75, 79 eta 80
9. Berrerabilketa	Berrerabiltzeko prestakuntza sustatzeko proiektuak.	66, 68
10. Azpiegiturak	Jarduketak dagoeneko existitzen diren azpiegituretan edo azpiegitura berrien sorkuntza.	28, 37, 42, 43, 45, 47, 51, 52 eta 72

23. taula PRU2030-aren ekintzen lan-arloak.

10 arlo horiei 2, 9, 10, 13, 14, 15, 26 eta 27. ekintzak barne hartzen dituen Hiri Hondakinen Behatokiaren sail independentea gehitu behar zaie.

1. Ingurumen-administrazioa

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
AFA	Hondakinen partzuergoaren lana berrindartzea.	1
Arabako Errioxa	Hondakinei buruzko informazio-bilera, ordezkari politiko berriekin.	2
AFA	OCRU-ren 3 bileratan bertaratzea.	2
AFA	Konpostaraba-ren 2 bilera antolatzea.	2
AFA	Behatokiaren 3 jardunaldi tekniko antolatzea.	2
AFA	Arabako udalei isurpen-egoerei eta miñoiek egindako zaintzari buruz jakinaraztea.	2
Aiara	Amiantoaren erroldari eta hondakinekin lotutako fiskalitateari buruzko IHOBE-ren lan-taldetan aktiboki parte hartzea.	2
Aiara	Aiarako kuadrillak Arabako Aliantzako GIH 12.3 taldean parte hartzea.	2
Arabako Mendialdea	Hondakinen eskualde-ordenantza berria idazteko kuadrillako batzarkideen arteko eztabaida.	4
Arabako Mendialdea	Gertakari, arazo edo kontrolik gabeko isurpenen kasuan udal eta administrazio-batzarrek in lankidetzan aritzeko eta koordinatzeko jarduketaprotokoloa sortzea.	4
AFA	Oinarrietan biohondakinen bilketa eta kudeaketa sustatzeko dirulaguntzak sartzea eta ordenantza arautzaile eta fiskal onartuak edukitzeko derrigortasuna ezartzea. Bestalde, Hondakinen behatokia garatzeko eskatzen diren agirien entregak egunean ere eduki behar dira.	4
AFA	Hondakinen ordenantzen idazketa materia organikoaren bilketarako dirulaguntzen oinarrietan dirulaguntza jaso dezakeen ekintza gisa sartzea.	4
Aiara	Hondakin-tasen ordenantza arautzaileak eta dagozkion zerbitzuaren analisi ekonomikoa udalerrimailan eguneratzea.	4
Vitoria-Gasteiz	Hiri-hondakinekin lotura duten 8 agiritan ingurumena sartzea.	7
Aiara	Karbono-aztarna irizpidea hondakinen bilketa-zerbitzuaren kontratazioan eta komunitate-konpostatzeko eremuen jarraipenean sartzea.	7
Vitoria-Gasteiz	Isurpen-tasaren eguneraketa eta benetako kostuetara egokitzea.	46
Aiara	Kontratazio osoan ingurumena sistematikoki sartzea.	56

24. taula Ingurumen-administrazioiko sailaren ekintzak.

2. Komunikazioa

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
Arabako Errioxa	Arabako Errioxako hondakinen kudeaketari buruzko hitzaldia.	18
Arabako Errioxa	Udalsarea-ko batzorde teknikoan Eltziego eta Kripaneko biohondakinen tokiko kudeaketa-proiektua aurkeztea.	18
Arabako Errioxa	Composta en Red 12. mintegiaren aurkezpena Santa Eulàrian (Eivissan), Arabako Errioxako sortzaile handien biohondakinen kudeaketa-proiektuari buruzkoa.	18
Arabako Lautada	Vital Fundazioa-ren Etxe Berdeak programan parte hartzea.	18
Arabako Mendialdea	Kuadrillaren webgunean udalerrri-hondakinei buruzko informazioa eskaintzea.	18
Aiara	Aiarako Kuadrillako webgunea etengabe eguneratzea, datuak, egutegiak, azalpen-liburuxkak eta materia organikoaren gaikako bilketari atxikitzea errazteko, konpostagailuen sarean sartzeko eskaera egiteko, etab.	18
Aiara	Bolumen handiko hondakinen bilketari buruzko hileko egutegiak sortzea eta horiek udalerrien sare sozial, webgune eta WhatsApp-taldeetan hedatzea.	18
Aiara	PBMren egutegia kuadrillaren sare sozial, webgune eta WhatsApp-taldeetan hedatzea.	18
Aiara	Bilketa-egutegiei buruzko oharren hedapena tokiko eta eskualdeko prentsan.	18
Aiara	Hondakinen zerbitzuarekin lotutako ekintzak ezagutzera emateko Instagram-eko profila sortzea.	18
Aiara	Hondakinei eta elikagai-xahuketari buruzko irrati-iragarkien hedapena, 0 km produktuez osatutako saskiak zozkatzeko irrati-lehiaketak.	18
Arabako Errioxa	Guardiako hondakinei buruzko gutun informatzailea postaz bidaltzea.	18
Aiara	Bide publikoan 2 orduko iraupeneko 3 puntu informatzaile antolatzea. Puntu informatzaileek prebentzio-kitak eman zizkieten emandako hondakin-zerbitzuari buruzko galdeketari erantzun ziotenei. Kit hauek osatzen zuten: sare bat, beirazko tuper bat, triptiko informatibo bat eta flyer bat.	18
Arabako Errioxa	Asteklima jardunaldia.	18
Gorbeialdea	Biohondakinak toki-mailan kudeatzeari buruzko sentsibilizazio eta trebakuntzarako hitzaldiak eta tailerrak.	18
AFA	«Bizi kalitatea, ingurumena eta birziklatze ohiturak» jardunaldiaren hedapena.	18
Vitoria-Gasteiz	Andre Maria Zuriaren jaietan zehar sortutako hondakinen birziklapenari buruzko komunikazio-kanpaina.	18
Añana	Hondakinak murriztearen eta gauzak berrerabiltzearen garrantziari buruz kontzientziatzeko tailerrak Añanako kuadrilla osoan ematea.	18
AFA	«Ikusten duzuna baino gehiago» kanpainaren 3. edizioa. Arabako 10 ikastetxek (261 ikaslek) hartu dute parte.	18

25.a taula Komunikazioa-sailaren ekintzak.

Vitoria-Gasteiz	Frakzio organikoaren bereizketari buruzko sentsibilizazio-kanpaina eta edukiontzi marroi berriaren aurkezpena. Biztanleen gizalegea eta hiria garbi mantentzeko ardura sustatzeko kanpaina. Leloa: «Kalean, etxean bezala». Etxean beira birziklatzeari buruz kontzientziatzeko proiektua, ingurumen-hezitzaileekin.	18
Vitoria-Gasteiz	Santiago eta Andre Maria Zuriaren jaietan edalontzi berrerabilgarria erabiltzeko programa (Vital Fundazioa-rekin batera) beste ekitaldi batzuetara hedatzea (Jazzaldia, San Prudentzio jaiak, etab.).	18
Arabako Errioxa	Guardiako jaietarako sentsibilizazio-kanpaina.	18
Arabako Errioxa	Hondakinei buruzko elkarrizketak sartzera Radio Rioja Alavesa podcastean.	18
Arabako Errioxa	<i>Berberana</i> aldizkarian sentsibilizazio-artikuluak argitaratzea.	18
Vitoria-Gasteiz	Vitoria-Gasteizko hondakin-kudeaketako instalazioetan bisitak antolatzea, hau da, Gardelegiko zabortegea eta garbigunea.	20
Vitoria-Gasteiz	Herritarrei auzoko konpostagailuak (atxikimendu berriak) erabiltzeko trebakuntza eskaintzea eta Goikolarran komunitate-konpostagailu berria martxan jartzea, 30 auzokide baino gehiagori instalazio horri buruzko trebakuntza eskainiz.	20
Arabako Errioxa	Bisita teknikoa Kripan eta Eltziegoko hondakin-zerbitzuan.	20
Aiara	Sortzaile handiei bisita pertsonalizatuak egitea, orokorrean biohondakin bilketaren eta, espezifikoki, fruta-denden AAKo bilketa-bidearen atxikipena sustatzeko.	21
Aiara	Sortzaile handiei bisita pertsonalizatuak egitea, arrandegien AAKo bilketa-bideak, papera-kartoiaren bilketa eta ontzien entrega sustatzeko.	21
Vitoria-Gasteiz	Birziklapen-tasa txikiena duten ostalaritza-lokalei beira birziklatzeari buruz kontzientziatzeko proiektua martxan jartzea, trebakuntza espezifikoa eskainiz eta azpiegitura banatuz.	21
Arabako Mendialdea	Materia organikoari buruzko trebakuntza kuadrillako 2 ikastetxeetan: irakasleak: 25 pertsona. Ikasleak: 250 pertsona.	22
Aiara	Aiarako kuadrillak koordinatutako 11 ikastetxetako eskualdeko Eskolako Agenda 2030-rekin bat egitea.	22
Aiara	Tailerrak eta hitzaldiak Aiara kuadrillako ikastetxeetan, Ecoembes eta ECOVIDIO-ren funtsekin finantzatuak. Hitzaldiekin batera, totemak ere bisitatzen dira, erakustoki gisa.	22
Vitoria-Gasteiz	Kontzientziatio-kanpaina 20 ikastetxetan. «Birziklatu! », honako helburu hauekin: • Hiriko hondakinei buruzko ezagutza zabaltzea, hondakinen hierarkia azpimarratuz: murrizketa eta birziklapena. • Pertsona bakoitzak etxean sortzen ditugun hondakinei dagokienez duen garrantzia eta ardura nabarmentzea, konponbideak aurkitzeko konpromiso pertsonala hartzea beharrezkoa dela konturatzeko kontzientziatuz eta sentsibilizatuz.	22
Arabako Errioxa	Basuraleza (1 m ² por los campos, bosques y montes) proiektua Navaridasen.	34
Arabako Errioxa	Basuraleza (1 m ² por los campos, bosques y montes) proiektua Villabuena Araban.	34
Arabako Errioxa	Basuraleza (1 m ² por los campos, bosques y montes) proiektua Guardian.	34

25.b taula (jarraipena) Komunikazio-sailaren ekintzak.

Arabako Errioxa	Basuralera (1 m ² por los ríos, lagos y embalses) proiektua Eltziegion.	34
Arabako Errioxa	Basuralera (1 m ² por los ríos, lagos y embalses) proiektua Lapuebla de Labarcan.	34
Arabako Errioxa	Basuralera (1 m ² por los ríos, lagos y embalses) proiektua Guardian.	34
Vitoria-Gasteiz	Reutilizagune hondakinen prebentziorako Europako sarirako hautagai izateko kanpaina.	41
Aiara	Aiarako kuadrillako Establezimendu berdeen sarearen eta bereizgarriaren sorkuntza, jardunbide egokien hedapena.	55
Aiara	Elikagai-xahuketa prebenitzeko planen sorkuntza kuadrillako 30 dendatan eta tuper konpostagarri, beira eta sare berrerabilgarrien entrega frutadendatan. Elikagai-xahuketari buruzko unitate didaktikoaren sorkuntza.	55
Aiara	Eskualdeko 35 establezimenduetarako errekonozimendu-saioa, xahuketa kuantifikatzeagatik.	55
Vitoria-Gasteiz	Ekonomia zirkularraren estrategiarako inbentarioaren sorkuntza.	62

25.c taula (jarraipena) Komunikazio-sailaren ekintzak.

3. Trebakuntza eta hedadura soziala

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
Vitoria-Gasteiz	Bi teknikari berrien eta hondakin-ikuskatzaile berri baten trebakuntza.	12
Aiara	Agente politikoei 7/2022 Legeari buruzko trebakuntza eta sentsibilizazio-saioak eskaintzea, hauekin lotuta dituzten betebeharrak ere azalduz: amiantoaren erroldak, kudeaketa-planak, fiskalitatea eta ordenantzak, besteak beste.	12
Aiara	Hondakinak prebenitu eta bereizteari buruzko trebakuntza espezifikoa Laudioko garbiguneko langileentzat.	12
Aiara	Hauei buruzko trebakuntza espezifikoa eremuko teknikarientzat: 7/2022 Legea (HAEE-k kudeatua), Sektore publikoko kontratuen legea eta IHOBE-ren Maisu konpostatzailea izateko ikastaroa.	12
Arabako Errioxa	Teknikarientzako 7/2022 Legeari buruzko trebakuntza (HAEE-k kudeatua).	12
Arabako Errioxa	Eremuko teknikarientzako Maisu konpostatzaile izateko trebakuntza.	12
Arabako Errioxa	Maisu konpostatzaileentzako autokonpostatzeari buruzko trebakuntza.	12
Aiara	Lankidetzta Amurrioko Zeraobe lanbide-heziketako ikastetxearekin (arotzeria-modularekin). Liburuak eta antzeko produktuak berrerabiltzeko etxolak sortzeko.	32
AFA	Praktikak garbiguneeen foru-sarean, zerbitzuaren enpresa esleipendunaren bidez.	32
Gorbeialdea	Hondakinen kudeaketari eta gaikako bilketari buruzko trebakuntza-tailerrak Ikasbideako irakasleentzat (Arratzua-Ubarrundian).	32
Vitoria-Gasteiz	21 pertsona enpresa esleipendunetik kanpo lan-munduan txertatzea eta beste 56 langilerekin lan-konpromisoa berritzea, bolumen handiko hondakinen bilketatik eratorritako materialen bilketa, kudeaketa eta komertzializaziorako kontratu integralaren bidez.	33

26.a taula Trebakuntza eta hedadura sozialeko sailaren ekintzak

Aiara	Bolumen handiko hondakinen bilketa-zerbitzuko langile baten lanaldiaren hedapena, bilketa-zerbitzu hobetzea eskaini ahal izateko.	33
Aiara	Ingurumen-sailean laguntza-langileak «lehen esperientzia» ildoaren bidez kontratatzea.	33
Arabako Errioxa	2 lanposturen sorkuntza Eltziegoko atez ateko bilketan eta Leza, Navaridas eta Guardiako eskualde-konpostatzearen eremu-kudeaketan.	33
Arabako Lautada	Gizarte-zerbitzuekin bat egitea, Aguraingo Garbiguneko material berrerabilgarriarekin beharrak asetzeko.	35
Vitoria-Gasteiz	Lankidetzaren hiru GKEekin, reutilizagune zerbitzuari esker lortutako diru-sarrerak entregatuz.	35
AFA	Gizarte-zerbitzuekin bat egitea, garbiguneeen foru-sareko material berrerabilgarriarekin beharrak asetzeko.	35

26.b taula (jarraipena) Trebakuntza eta hedadura sozialeko sailaren ekintzak.

4. Garbiguneak eta Puntu berde mugikorra

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
Vitoria-Gasteiz	Garbiguneetako seinaleetika berdiseinatzea.	40
AFA	Kamioi berri bat hirugarren Puntu berde mugikorra (PBM) izateko prestatzea.	38
Aiara	Laudioko garbiguneeen hondakinak onartzeko irizpideak eguneratzea, Amurrioko foru-garbiguneko irizpideetan oinarrituz.	39
Aiara	AFArekin hitzarmena ezartzea, Audioko garbiguneko baskula errepidean merkantziak kontrolatzeko erabili ahal izateko.	40
Aiara	Amiantoa duen zuntz-zementua Audioko garbiguneeen kudeatzeko egon daitezkeen modu ezberdinen analisia.	40
Aiara	Bilketa-zerbitzuari atxikitutako instalazioen Ingurumen-baimen bakarra izeneko baimenen izapidea.	40
Aiara	Next funtsen kudeaketa, Audioko garbiguneko edukiontzia, sarbidea kontrolatzeko sistema eta biltegi-eremuak berritzeko.	40
Aiara	Segurtasunarekin eta suteen aurkako babesekin lotutako instalazioetan hobekuntza irabazteko egitea.	40
Aiara	Paletetarako orga jasotzailea eta orga eskuratzea, Audioko garbiguneeen egin beharreko mantentze-lanak errazteko.	40
Vitoria-Gasteiz	Udal-garbiguneetako seinaleetikan eta azpiegiturretan hobekuntzak egitea, foku, segurtasun-elementu eta hondakineterako edukiontzi berriak gehituz. Reutilizagune-a hobetu eta sustatzea, telebista eta informatika-materialak berrerabiltzeko programa berriak aurkeztuz.	40
Aiara	Laudioko garbiguneeen itxigailua hobetzea eta urrutiko agintearen bidez irekitzeko gailua instalatzea.	40
Aiara	Laudioko garbiguneko bideozaintza-sistema eguneratzea.	40
Aiara	Instalazioetan sartzeko kontrola hobetzea, bertako langileak ez direnei sartuko ez direla bermatzeko.	40
Aiara	Laudioko garbiguneko baskula eguneratzea.	40
AFA	Guardiako garbigunea eraikitzekeko proiektuaren idazketa.	48
Aiara	Laudioko garbiguneko berrerabiltze-etxola konponketa-banku batekin hornitzea.	65

27. taula Garbigune eta PBMren sailaren ekintzak.

5. Kudeaketa aurreratua

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
Vitoria-Gasteiz	Reutilizagune-an zikloak ixteko proiektua mantentzea eta materialen zikloak ixteko sustapena, informatika-materialei buruzko proiektu espezifikoekin (3Rweb-ekin egindako programa).	11
Aiara	Elikagai-xahuketa prebenitzeko planen eta sortzaile handiak kontzientziatzeko gida dibulgatzailearen sorkuntza. Honako hauen entrega: tuper konpostagarriak ostalaritzan, beirazko tuperrak arrandegi eta harategietan eta sare berrerabilgarriak fruta-dendetan.	11
Aiara	Aiaraldean xahututako elikagaiak biltegitatu eta eraldatzeko zentroaren bideragarritasunaren analisia.	11
Aiara	Balio-kate osoan zehar xahututako elikagaiekin lotutako ekonomia zirkularreko estrategiaren sorkuntza.	11
Vitoria-Gasteiz	Ekonomia zirkularreko strategiaren inbentarioa amaitzea.	11
Arabako Errioxa	Guardian hondakin industrialak biltzeko eremua instalatzea.	16
Vitoria-Gasteiz	Vitoria-Gasteizko handizkako merkatuan gaikako bilketarako proiektua martxan jartzea, arrain, fruta eta barazkietarako eta poliestireno hedatuzko ontzetarako edukiontzi espezifikoak ezarriz.	16

28. taula Kudeaketa aurreratuko sailaren ekintzak.

6. Ikuskapena

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
Arabako Mendialdea	Miñoiek aurkeztutako kontrolik gabeko isurpenengatiko txostenen kudeaketa.	29
Arabako Errioxa	Hondakinen kudeaketan arauak hausteagatik egindako 9 jakinarazpen informatzailearen (hau da, ohartarazpenen) bidalketa.	29
Aiara	Bide publikoko zerbitzuaren ikuskapena eta isurpen, obra-hondakin eta amiantoaren kontrola.	29
Vitoria-Gasteiz	Arratsaldeko txandan ikuskatzaile bat gehitzea.	29
Aiara	Edukiontzi, bateria, garbiketa eta abarren egoeraren kontrolerako ohiko azterketa.	29
Vitoria-Gasteiz	Kontrolaz eta zaintzaz arduratzen diren langileen kopurua areagotzea, arratsaldeko txandan bilketa-lanak eta hiri-garbiketa espezifikoki kontrolatuko dituen ikuskatzailea gehituz.	29
AFA	Arabako udalei isurpen-egoerei eta miñoiek egindako zaintzari buruz jakinaraztea. Miñoien gorputzak isurpen-guneak identifikatu, zaindu eta garbitzeko protokoloa ezarri du: - Udalei gutuna bidaltzea. - Identifikatutako eta garbitutako guneak (132).	30
Vitoria-Gasteiz	22 itunen ezarpena, hondakinak edukiontzietatik kanpo uzteagatik.	58

29. taula Ikuskapen-sailaren ekintzak.

7. Materia organikoa

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
Aiara	Etxe Berdeak programak kudeatutako etxe-konpostatzeari buruzko tailerra, konpostagailuen zozketarekin.	53
Arabako Lautada	Etxe-konpostatzearen sustapena Gazeon.	53
Aiara	Komunitate-konpostatze sarearen sustapena Amurrio eta Aiara administrazio-batzarretan, ohar informatzaile eta hitzaldien bidez.	53
Gorbeialdea	Etxe-konpostatzerako materialak eskuratu eta banatzea Arratzua-Ubarrundian.	53
Gorbeialdea	Komunitate-konpostatze eremu berri baten egokitzapena Maurgan (Zigoitian), baita hura martxan jartzea ere.	53
Arabako Mendialdea	Komunitate-konpostatzearen kudeaketa Arabako Mendialdeko kuadrillan.	53
Aiara	Aiarako komunitate-konpostatze eremuen hedapena.	53
Aiara	Komunitate-konpostatze eremuen sarearen jarraipena eta mantentze-lanak egiteko zerbitzuaren kontratazioa. Bizikleta elektrikoa erabiltzen da eremu erdihiritarretan jarraipena egiteko.	53
Gorbeialdea	Gorbeialdeko udalerrietako komunitate-konpostatze eremu guztien kontrola eta zaintza egiteko zerbitzuaren kontratazioa.	53
Vitoria-Gasteiz	325 familiaren partaidetza komunitate-konpostatzean, auzokideei oparitutako 59 konpost tona sortuz; 177 etxebizitzaren partaidetza etxe-konpostatzean.	53
Arabako Errioxa	Lantziegon konpostatze-eremuak ezartzeko eta biohondakinak etxetik biltzeko proiektuaren idazketa.	53
Arabako Errioxa	Lezako Ospitalean konpostatze-eremua ezartzeko proiektuaren idazketa.	53
Aiara	Aiaraldeko etxe-konpostatzaileen sareko familia guztiei banakako deiak egitea, jardueraren egoera ezagutu ahal izateko.	57
Arabako Lautada	Laguntza administratiboa Aguraingo frakzio organikoaren kudeaketarako.	57
Arabako Mendialdea	Arabako Mendialdeko kuadrillako etxe- eta komunitate-konpostatzearen egoeraren diagnostikoaren ikerketa.	57
Gorbeialdea	Kanpoko laguntza teknikoaren (hau da, Ramón Plana kontsultari espezializatua) kontratazioa, honako ikerketa hau egiteko: <i>Análisis de las posibilidades de una gestión local de los biorresiduos generados en la Cuadrilla de Gorbeialdea</i> .	57
AFA	Materia organikoaren bilketarako dirulaguntzen berrikuspenaren kontratazioa.	57
AFA	Materia organikoaren bilketa hobetzeko ekintzetarako dirulaguntza: dirulaguntza jasotzeko kontzeptu egoki gisa, tasa eta tokiko konpostatze-planta berrien sorkuntzarekin erlazionatutako ikerketak ere barne hartu dira, besteak beste.	57
Aiara	Jarduketak materia organikoko edukiontzien itxigailu elektronikoetan: txartelak berriz eskuragarri jartzea, birprogramazioa, etab.	59
Aiara	Materia organikoko edukiontzia erabiltzeko ordeko giltzak eskuratzea.	59
Aiara	Sortzaile handientzat materia organikoa biltzeko 120 eta 240 litroko edukiontziak eskuratzea.	59
Aiara	Etxe eta ikastetxeetarako 10 eta 45 litroko poltsa konpostagarriak eskuratzea.	59

30.a taula Materia organikoaren sailaren ekintzak.

Aiara	Luiaondoko materia organikoko edukiontzietan kontrol elektronikoko sistema ezartzea eta identifikazio elektronikoen bidez poltsa konpostagarriak entregatzeko gune iraunkorrak sortzea.	59
Añana	Biohondakinak soilik biltzeko ekipamendu biltzaile satelitea eskuratzea, zerbitzu arin eta efizienteagoa eskaini ahal izateko, biohondakinak iristeko zailak diren lekuetan ere biltzeko.	59
Vitoria-Gasteiz	Inausketa- eta lorezaintza-hondakinak kudeatzeko laguntza teknikoaren kontratazioa eta banakako konpostatzearen eta konpostatze kolektiboaren programen jarraipena eta horiei buruzko materialen banaketa.	59
Vitoria-Gasteiz	Itxigailu elektronikok ezartzea FORS frakzioaren bilketa pneumatikoko postontzi guztietan.	59
Vitoria-Gasteiz	Elektronikoki ixten diren eta identifikazioa eskatzen duten itxigailuak ezartzea FORS frakzioaren edukiontzi guztietan.	59
Gorbeialdea	Inausketa-hondakinak biltzeko eremu ezberdinen kudeaketa; ondoren, hondakin horiek birrindu egiten dira, etxe- eta komunitate-konpostatze prozesuetarako material egituratzailea lortzeko.	77
Arabako Mendialdea	Eskualdeko gune ezberdinetan sortutako inausketa- eta lorezaintza-hondakinak Arraia-Maetzuko Udalaren lursail batean birrintzea.	77
Arabako Lautada	Landare-hondakinak eskualdeko hainbat udalerritan tokian bertan birrintzea (Iruariz-Gauna, Asparrena, Barrundia, Donemiliaga...).	77

31.b taula (jarraipena) Materia organikoaren sailaren ekintzak.

8. Hondakin bilketa

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
Arabako Errioxa	Edukiontzietan kartel informatzaileak jartzea.	24
Vitoria-Gasteiz	Vitoria-Gasteizko hondakin-kudeaketako sistemaren diagnostikoa idaztea.	36
Arabako Errioxa	Eltziegon hondakin nahastuen frakzioaren edukiontzi-parkea % 25a murriztea (8/32) eta Eltziegoko bilketetan frakzio horren bilketaren maiztasuna gutxitzea. 3 bilketa gutxiago aste bakoitzeko (7 egunetik 4 egunera) uztailean eta abuztuan, 3 bilketa gutxiago aste bakoitzeko (6 egunetik 3 egunera) irailean eta urrian eta bilketa bat gutxiago aste bakoitzeko (4 egunetik 3 egunera) urritik ekainera.	36
Arabako Errioxa	Ontziak frakzioaren asteko bilketa-maiztasuna 2 egunetik 3 egunera areagotzea Eltziego, Guardia, Oion eta Lapueblan; bestalde, asteko 1 egunetik 2 egunera areagotu da Leza eta Samaniegon.	36
Aiara	Hondakin bilketa bereziaren sustapena, bilketa-datuak sistematikoki aztertuz.	36
Aiara	Edukiontzien kokapena aldatzea, segurtasun- eta irisgarritasun-irizpideak kontuan hartuz. Hondakin nahastuen edukiontzi isolatuen kopurua murrizteko ahaleginak egin dira.	36
Arabako Mendialdea	Edukiontzien bidezko bilketaren ikerketa eskualde-mailan.	36
Arabako Lautada	Edukiontzien bidezko bilketaren ikerketa eskualde-mailan.	36
Vitoria-Gasteiz	Oinetakoentzako uharteak berriz diseinatzea, Vitoria-Gasteizen hondakin nahastuen edukiontzi isolaturik (ia) gera ez dadin.	36
Aiara	AAko bideko biohondakin bilketa sortzaile handien sarea 15 gunetan handitzea.	63
Aiara	Papera-kartoa frakzio komertzialaren AAKo bilketa-bidearen hedapena.	63

32.a taula Hondakin-bilketaren sailaren ekintzak.

Vitoria-Gasteiz	FORS eta Papera-kartoia frakzioen sortzaile handientzako AAKo zerbitzuak hedatzea.	63
Arabako Lautada	Bolumen handiko hondakinen hileko bilketa 2 egunera areagotzea (hilabeteko lehen eta hirugarren astearteetan).	64
Vitoria-Gasteiz	Berrerabiltzeko gaitasun handia duten bolumen handiko hondakinen AAKo bilketa-zerbitzua ekipamendu gehigarri batekin zabaltzea.	64
Arabako Mendialdea	Arabako Mendialdeko udalerriko hondakinen bilketa-zerbitzua sendotu da, edukiontzien kopurua handituz zein bilketa herri bakoitzeko jaien edo ekitaldien hasiera eta amaieratik gertuen dauden egunetan egiten saiatuz. Jai edo ekitaldietarako edukiontzi gehigarrien mailegu-sistema ezarri da.	79
Vitoria-Gasteiz	Gaikako bilketak hirian antolatutako ekitaldien % 100ean, Andre Maria Zuriaren jaietan (txosnetan eta azoka-eremuan) eta Azkena rock Festival-aren edo Gasteizko Jazzaldiaren moduko ekitaldietan barne. Espainiako Vuelta-ren irteeran ingurumena sartzeari, mota askotariko gaikako bilketak eskainiz.	79
Aiara	Ekitaldietan bilketa sendotzea (herri-oturuntzak eta lehiaketa gastronomikoak), gaikako bilketa areagotuz, batez ere ontzi, olio eta materia organikoari dagokienez. Herri-oturuntzetan tuperrak banatzea, elikagai-xahuketa murrizteko.	79
Arabako Mendialdea	Etxeko olioaren bilketa Arraia-Maeztuko udalerrian.	80
Vitoria-Gasteiz	Landare-olioaren bilketari buruzko agiri berria idaztea.	80

32.b taula (jarraipena) Hondakin-bilketaren sailaren ekintzak.

9. Berrerabiltzea

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
Aiara	Truke Kutxen sarearen hedapena, Amurrioko Zaroabe lanbide-heziketako ikastetxeak emandako liburuak berrerabiltzeko etxolen gehikuntzarekin.	66
Aiara	Webgunean Aiarako kuadrillako konponketa-entresak jasotzen dituen katalogoa duen atal espezifikoaren sortzea.	66
Aiara	Berrerabilera-kanala sendotzea, webgunean Aiarako kuadrillako konponketa-entresak jasotzen dituen katalogoa argitaratuz.	66
Aiara	Berrerabilera-kanala sendotzea, beste Truke Kutxa bat gehituz eta aurrekoak modu optimoan erabili ahal izateko konponduz eta kokapenez aldatuz.	66
Aiara	Truke Kutxen argazkiak biltegiratzeko sistema informatikorako sarbidearen lizentzia eskuratzea.	66
Gorbeialdea	Joskintza eta ehun-gaiak konpontzen ikasteko tailerra Urkabustaizen.	68
Vitoria-Gasteiz	Ordenagailuak konpontzeko ekimenaren garapena, Egibide eta 3erresweb entresarekin batera. Autokonponketa-tailerrak Reutilizagune-n.	68
Gorbeialdea	Urkabustaizko Berrerabilgune proiektua martxan jartzea.	68

33. taula Berrerabiltzea-sailaren ekintzak.

10. Azpiegiturak

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
Vitoria-Gasteiz	Vitoria-Gasteizko udalerriko kontrolik gabeko 9 edukiontzietan jarduerak burutzea.	28
AFA	Legez kanpoko obra-hondakindegien ezabapena: Sobrón, Fontecha, Bergantzu, Turiso, Azazeta, Santa Cruz del Fierro eta Birgaragoien.	28
AFA	2 LGGren itxiera: Alaitza eta Villamaderne.	37
AFA	LGG-zerbitzua hura optimizatzeko irizpide berriekin kontratatzea.	37
Vitoria-Gasteiz	Material bioegonkortua zaborteetan estaldura-material gisa aprobetxatzea.	43
Arabako Lautada	Asparrenako eskualdeko konpostatze-plantaren proiektua idaztea.	51
AFA	KonpostAraba konpotatze-planta: Oinarrizko proiektuaren eta agirien idazketa.	51
AFA	KonpostAraba konpotatze-planta: Lursailen erosketa.	51

34. taula Azpiegituren sailaren ekintzak.

Arabako Hiri Hondakinen Behatokia

AGENTEA	DESKRIBAPENA	EKINTZA
AFA	Arabako Hiri Hondakinen Behatokia	15
AFA	Hondakin nahastuak frakzioaren eta frakzio organikoaren zehazketa.	10
AFA	Hondakinen kudeaketa-sistemaren 2023ko karbono-aztarnaren kalkulua.	13
AFA	Hondakinen Ekobarometroa.	14
AFA	Hondakinen behatokiak egindako lanari buruzko 2023ko interes-dokumentuak foru-webgunean argitaratzea.	26
AFA	«Bizi kalitatea, ingurumena eta birziklatze ohiturak» programa.	26
AFA	PRU2030-aren 2023ko jarraipena.	27
AFA	PRU2030-aren 2019-2022ko ebaluazioa.	27

35. taula Arabako Hiri Hondakinen Behatokiaren sailaren ekintzak.

4. Ingurumen-ondorioak

Ingurumen-ondorioek Ingurumen Azterlan Estrategikoan (IAE) zehaztutako ingurumenaren jarraipen- eta ebaluazio-adierazle espezifikoak hartzen dituzte barne. Dokumentu horretan ezartzen denaren arabera, hemen definitutako adierazleek planaren mailakako abiarazteak Ingurumen Azterlan Estrategikoan aurreikusitakoak ez diren beste ingurumen-inpaktu handirik eragiten ez duela egiaztatzeko balio dute; kasua hori bada, aurrez zehaztutako neurriez gain, beste neurri osagarri batzuk ere aurreikusi beharko litzateke.

4.1. Isuri atmosferikoak eta isurketak

Ingurumen-araudi orokorrak eta dagozkien agintaritzek ezarritako isurketen muga-balioen gainditzeak eta ez-betetzeak, hiri-hondakinen kudeaketa publikoa egiteko ekintza eta azpiegiturei dagokienez.

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Gainditzeak	2	1	1	0	D.G.

36. taula Isuri atmosferikoak eta isurpenak.

4.2. Lurzoruaren eta uraren kalitatea

Hiri-hondakinak kudeatzeko sistema publikoko azpiegiturretan lurzorura edo uretara nahi gabe egindako isurketa esanguratsuen kopurua.

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Isurketen kopurua	1	0	0	0	D.G.

37. taula Lurzoruaren eta uraren kalitatea.

4.3. Ur-baliabideen kontsumoa

Hiri-hondakinak kudeatzeko sistema publikoak kontsumitu duen ura, guztira (edateko ura eta tratatu gabeko ura bereiziz). (m³)

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Edateko uraren kontsumoa (m ³)	5480	4144	13.326	20.056	D.G.
Tratatu gabeko uraren kontsumoa (m ³)	5178	6593	5000	5380	D.G.
Guztizko ur-kontsumoa (m ³)	10.658	10.737	18.326	25.436	D.G.

38. taula Ur-baliabideen kontsumoa.

4.4. Usainak

Hiri-hondakinak kudeatzeko sistema publikoak sortutako usainen ondorioz erregistratutako kexen kopurua, guztira.

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Erregistratutako kexen kopurua	0	0	0	0	3

39. taula Usainen ondorioz erregistratutako kexak.

4.5. Zaratak

Hiri-hondakinak kudeatzeko sistema publikoak sortutako zaraten ondorioz erregistratutako kexen kopurua, guztira.

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Erregistratutako kexen kopurua	0	0	0	0	0

40. taula Zaraten ondorioz erregistratutako kexak.

4.6. Energia eta klima-aldaketa (murrizketa)

4.6.1. Bilketa eta garraioa

Hiri-hondakinak bildu eta sortzen diren lekutik tratatzeko lekuraino garraiatzeak urtean sortzen duen energia-kontsumoa, guztira, megajouleetan (MJ).

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Energia-kontsumoa, MJ-etan	46.350.990	48.877.033	50.296.348	48.740.829	D.G.

41. taula Bilketa eta garraioaren kontsumoa.

Erregai fosilen erabilerak eragindako urteko guztizko energia-kontsumoaren ehunekoa (%).

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Erregai fosilak	% 93	% 86	% 87	% 87	D.G.

42. taula Energia fosilen kontsumoa bilketan eta garraioan.

Energia berriztagarrien erabilerak eragindako urteko guztizko energia-kontsumoaren ehunekoa (%).

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Energia berriztagarriak	% 4	% 8	% 9	% 9	D.G.

43. taula Energia berriztagarrien kontsumoa bilketan eta garraioan.

Hiri-hondakinak garraiatzearen karbono-aztarna, zenbaki absolutuetan (sortutako tCO₂, guztira) eta erlatiboetan (tCO₂/garraiatutako hiri-hondakinaren t-ak).

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Sortutako tCO ² , guztira	3148	3263	3391	3329	3332
tCO ² /garraiatutako hiri-hondakinen t-ak	0,025	0,024	0,025	0,025	0,025

44. taula Bilketa eta garraioaren karbono-aztarna.

4.6. Energia eta klima-aldaketa (murrizketa)

4.6.2. Tratamendua (TMB-Biocompost eta ontzien plantak)

Hiri-hondakinen tratamenduak urtero kontsumitutako energia, guztira, megajouleetan (MJ).

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Energia-kontsumoa, MJ-etan	15.460.254	15.179.986	15.490.523	15.813.222	D.G.

45. taula Administrazioarenak diren kudeaketa-planten kontsumoa.

Erregai fosilen erabilerak eragindako urteko guztizko energia-kontsumoaren ehunekoa (%).

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Erregai fosilak (%)	% 60	% 40	% 47	% 52	D.G.

46. taula Administrazioarenak diren kudeaketa-planten energia fosilen kontsumoa.

Energia berriztagarrien erabilerak eragindako urteko guztizko energia-kontsumoaren ehunekoa (%).

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Energia berriztagarrien energia-kontsumoa (%)	% 22	% 34	% 36	% 33	D.G.

47. taula Administrazioarenak diren kudeaketa-planten energia berriztagarrien kontsumoa.

Hiri-hondakinak kudeatzearen karbono-aztarna, zenbaki absolutuetan (sortutako CO², guztira) eta erlatiboetan (CO²/kudeatutako hiri-hondakinen t-ak).

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Sortutako tCO ² , guztira	1164	1139	1163	1186	D.G.
tCO ² /kudeatutako hiri-hondakinen t-ak	0,0127	0,0127	0,01265	0,0127	D.G.

48. taula Administrazioarenak diren kudeaketa-planten karbono-aztarna.

4.7. Klima-aldaketa (egokitzapena)

Hiri-hondakinak kudeatzeko sistema publikoan faktore klimatiko kaltegarriek urtero eragindako galerak eta kalteak (eragindako pertsonen kopurua, halakorik balego, eta kalte materialen kuantifikazioa, halakorik balego, €-tan)

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Eragindako pertsonen kopurua	0	0	0	0	0
Kalte materialak (€)	0	0	0	0	0

49. taula Klima-aldaketaren ondoriozko afektazioak.

4.8. Paisaia

Hiri-hondakinaren kudeaketarako lursail eta azpiegituretako paisaia-afektazio errepikakorren puntu kritikoen kopurua.

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Puntu kritikoen kopurua	0	0	0	0	0

50. taula Hondakinaren kudeaketarako azpiegiturei lotutako paisaia-afektazioak.

4.9. Ingurune biotikoa

Berriztatu gabeko obra-hondakindegiek eta kontrolatu gabeko isurketa-puntuek hartutako azalera. (ha)

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Urtea: 2023
Azalera (ha)	68,46	67,99	67,41	66,52	62,41

51. taula Ingurune biotikoaren afektazioak.

4.10. Eremu sentikorrek

Hiri-hondakinak tratatzeko azpiegitura berriek eragindako eta hartutako azalera eremu sentikorretan. (ha)

	Urtea: 2019	Urtea: 2020	Urtea: 2021	Urtea: 2022	Año2023
Azalera (ha)	0	0	0	0	0

52. taula Ingurune biotikoaren afektazioak eremu sentikorretan.

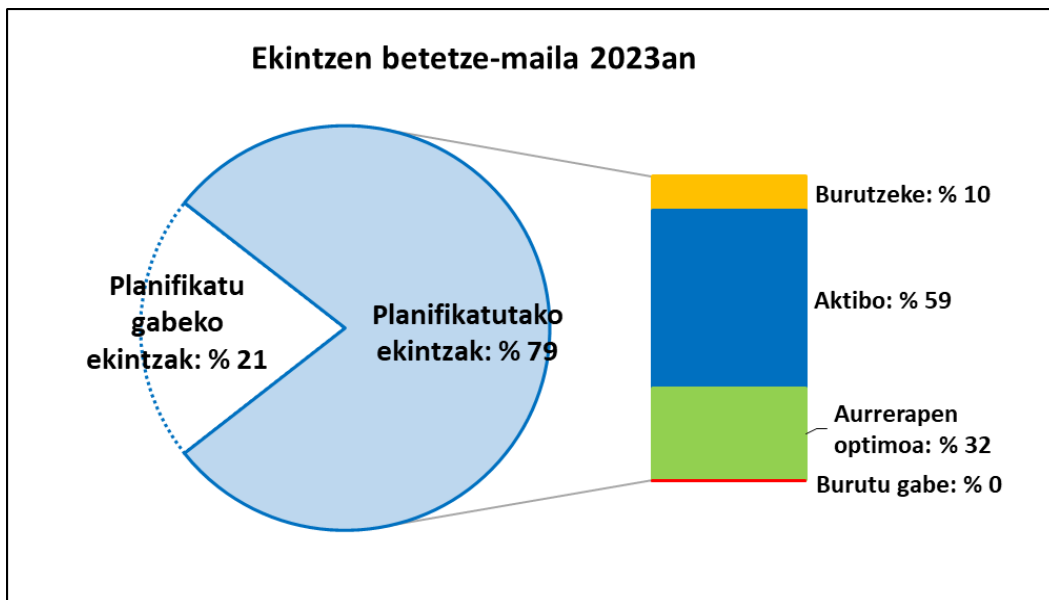

5. PRU2030-aren betetze-maila

2023ko Arabako hiri-hondakinak prebenitzeko eta kudeatzeko planaren (2030) urteko Jarraipenaren txostena amaitzeko, 19. taulan (27. orrialdean) zehaztutako irizpideak kontu hartuz ekintzen aurrerapen-maila islatzen duten grafiko hauek aurkeztuko ditugu.

5.1. Planifikatutako ekintzen betetze-maila

2023an, aztertutako ekintzak PRU2030-ean identifikatutakoaren guztizkoaren % 79a dira, 22. grafikoan ikus daitekeenez. Horien barruan, % 32ak garapen-aurrerapen optimoa du, % 59a aktibo dago (% 25 eta % 75aren arteko aurrerapen-mailarekin) eta % 10a burutzeke dago.

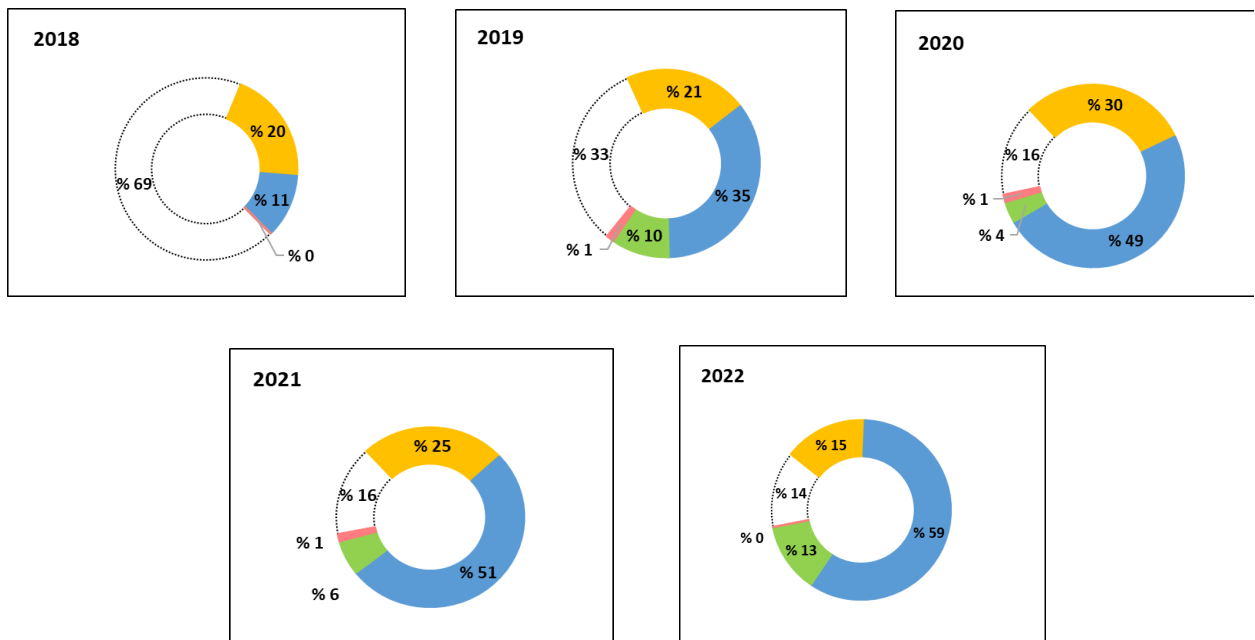
22. grafikoa Ekintzen betetze-maila, beren planifikazio-egoeraren arabera.

2023an, aurrerapen handia egin da Planaren ekintzei dagokienez. Asko handitu da aurrerapen optimoa duten ekintzen kopurua, guztizkoaren herena baitira. Ekintzen ia bi herenek, bestalde, aurrerapen adierazgarria ere izan dute. Egiteke dauden ekintzak % 10era murriztu dira, eta ez da burutu gabeko ekintzarik erregistratu.

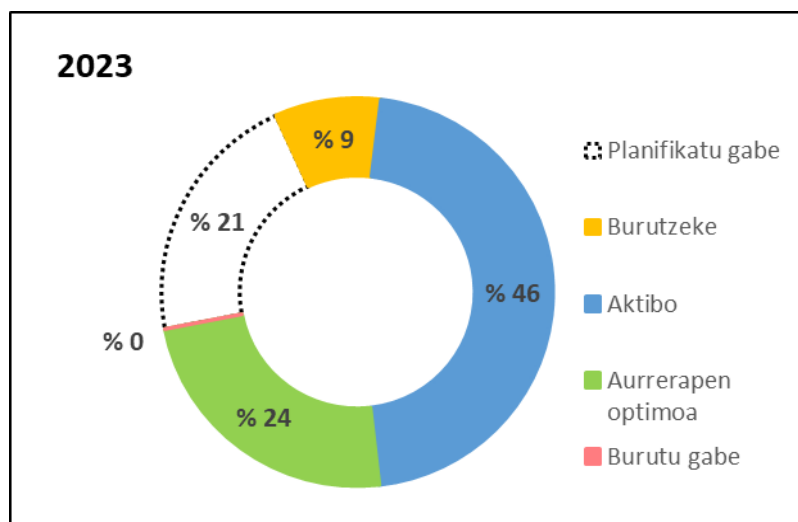

5.2. Ekintza guztien betetze-maila

2018az geroztiko ikuspegi orokorra emateko, honako grafiko hauek ikusiko ditugu; horietan, PRU2030-aren 80 ekintzen egoera ikus daiteke indarrean dagoen urte bakoitzerako. Irudikatutako ehunekoak PRU2030-aren ekintzen gutzitza araberakoak dira, planifikatuta edo ez egonda ere, ikuspegi orokorra izatea ahalbidetzeko.

23. grafikoa PRU2030-aren 80 ekintzen betetze-mailaren historia.

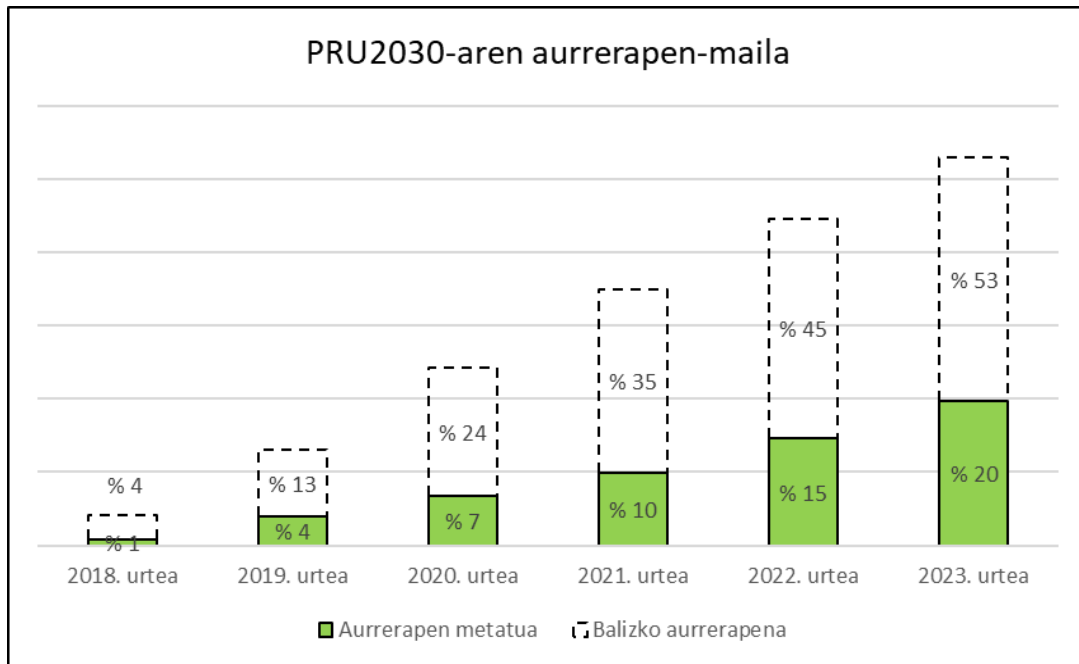
24. grafikoa PRU2030-aren 80 ekintzen betetze-maila.

5.3. Balizko aurrerapena eta benetako aurrerapena

25. grafikoak ekintzek PRU2030-aren garapenean zehar izan duten balizko aurrerapena eta benetako aurrerapena erakusten du:

- Balizko aurrerapena: 2018tik analisi-urtera arte planifikatutako ekintza guztiak gauzatu izanaren emaitza, ehunekotan.
- Benetako aurrerapena: 2018tik analisi-urtera arte benetan aktibo egon diren ekintzen ehuneko metatua.

25. **grafikoa** PRU2030-aren aurrerapen-maila.

